

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS–THURSDAY, VASARIS–FEBRUARY 7, 2019 • Vol. CX NR. 15

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 02-06-2019

Iki 110-ojo DRAUGO gimtadienio liko 155 dienos

Washingtonė – apie tai, kas svarbu Lietuvai

Vasario 5 d. vizito JAV metu Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius susitiko su JAV Senato finansų komiteto pirmininku ir „Baltijos šalių laisvės draugų grupės“ ko-pirmininku Chuck Grassley, valstybės sekretoriaus padėjėju Wess Mitchell, Atlanto Tarybos ekspertais bei The George Washington University studentais ir akademinė bendruomenė.

„Šiandien transatlantiniai santykiai išgyvena išbandymų laikotarpį, kurio metu turime būti dar labiau susitelkę ir vieningi. Turime sukurti tvirtesnius transatlantinius ryšius, kurie atspindėtų naujas realijas ir sudarytų sąlygas geriau atremti hibridines grėsmes“, – susitikime su W. Mitchell sakė L. Linkevičius. Ministras padėkojo netrukus pareigas baigiančiam W. Mitchell už JAV ir jo asmeninę paramą Lietuvos siekiams, indėlių stiprinant Amerikos ir Lietuvos strateginius santykius bei JAV ir Europos ryšius.

Susitikimuose L. Linkevičius pabrėžė transatlantinio bendradarbiavimo ir NATO stiprinimo svarbą, pasmerkė tebesitęsiančią Rusijos agresiją prieš Ukrainą, kalbėjo apie būtinybę stiprinti patikimą atgrasymo strategiją ir sankcijas Rusijai už veiksmus Kerčės sąsiauryje. Taip pat aptarta sutarties dėl vidutinio nuotolio branduolinių pajėgų (INF) ateitis Rusijai atsisakius sugrįžti prie šios sutarties įgyvendinimo.

Lietuvos ambasadoje Washingtonė surengtoje JAV akademinio tyrimų centro Atlanto Tarybos diskusijoje ministrui buvo pristatyta šio centro parengta ataskaita dėl JAV karinių pajėgumų mūsų regione didinimo. Ataskaitos autoriai atkreipė dėmesį, kad nepaisant svarbių NATO vadovų susitikimų sprendimų, būtina didinti Sąjungininkų

Ministras Linas Linkevičius (k.) su JAV energetikos sekretoriaus pavaduotoju Dan Brouillette. LR ambasados Washingtonė nuotr.

atsako į priešiškus veiksmus greitį...JAV pajėgų buvimas Baltijos šalyse ir Lenkijoje – geriausias saugumo garantas ne tik mūsų regionui, bet visai transatlantinei erdvei“, – pabrėžė ministras.

Susitikimuose L. Linkevičius pabrėžė transatlantinio bendradarbiavimo ir NATO stiprinimo

Diskusijos universitete metu daugiausiai dėmesio buvo skiriama Vakarų atsakui į Rusijos piktavališkus veiksmus, Vakarų visuomenių atsparumo tokiems veiksams didinimui, Vidurio ir Rytų Europos regiono saugumo klausimams.

– 2 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Lemonte – programavimo pamokos mergaitėms – 4 psl.

Lietuviški patiekalai LA vilioja ir garsenybes – 5 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Čikagos lietuvių istorijos – „Šeršėliafam“ ekranuose

Vakar, vasario 6 dieną, Lietuvoje prasidėjo tarptautinis moterų filmo festivalis „Šeršėliafam“, kurį atidarė Ramunės Rakauskaitės dokumentinis filmas „Kelionės namo“. Ne vienerius metus kurto filmo premjerą žiūrovai galės pamatyti kino teatruose „Pasaka“ Vilniuje ir „Romuvoje“ Kaune. Tarptautinis moterų filmų festivalis „Šeršėliafam“ 2019 m. vyks jau dviliktą kartą. Filmų seansus lydės pristatymai ir diskusijos, kuriose bus kalbama apie aktualius lyčių vaidmenų kaitos, (ne)lygybės klausimus, dalijamasi įkvepiančiomis istorijomis. – 12 psl.

Išmintis – patirties duktė – Leonardo da Vinci

Rytų Europos studijų centre surengtoje diskusijoje artėjant Europos Parlamen-to rinkimams Vytautas Landsbergis svarstė, kad pasaulį užvaldė beprotybė. „Buvo chamų epocha, dabar ateina kaž-kokia bepročių epocha“, – stebėjosi jis. Profesorius tikriausiai turėjo galvoje protinguolius anglus, kurie ėmėsi naikinti savo valstybę, sugalvoję „Brexit“, pran-cūzus, kurių dalis, apsilvilkusių geltonomis liemenėmis, laužo savo turtą, ir t.t. Bet jis taip pat pri-pažino, kad „Tokių procesų yra ir gamtoje. Ir gam-toje būna taip, kad banginiai iššoka į krantą ir ne-benori gyventi. Milijonai arba šimtai tūkstančių pelių arba voverių eina iki vandensyno ir nusiskandina. Yra toks susinaikinimo instinktas. Jis yra iš pa-čios gamtos“.

I r man atrodo, kad pasaulis pablūdo, bet grei-čiausiai nėra taip baisu. Pasaulis visada buvo toks – problemiškas ir audringas, prieštaringas ir ne visada suprantamas. Juk Prancūzija yra re-voliucijų lopšys, o anglų protėviai į salą dėl to ir iš-sikėlė, kad būtų vieni sau. Greičiausiai mes, tie, ku-riems daugiau kaip 50 Lietuvoje, atsidūrėme „at-virame kosmose“ ir mus baugina net pati gamta, ku-rioje pagrindinis principas – išlikti bet kuria kai-na. O tai reiškia, kad kiekviena gyvybės forma virš savęs turi stipresnę gyvybę, kuri išgyvena silp-nesniojo sąskaita. Prieš 30-40-50 m., kai „žali“ jau buvo išnaikinti, o mes buvome pradėję atgauti są-monę, atrodė, kad pasaulis ir yra mūsų kūdra, ku-rioje gyvenome – be įvykių, be spalvų, be pasirin-kimo. Tokie, be patirties, 1990 m. išėję į pasaulį ap-akome nuo spalvų ir įvykių, gal net kiek išsigan-dome, supratę, kad patiems reikės dalyvauti toje „pasaulio beprotybėje“, kuri yra gyvenimas, ir už viską reikės atsakyti. Manau, kad tiems, kuriems dabar „per 30“, šių dienų pasaulis neatrodo toks bai-sus – stovintis ant susinaikinimo slenksčio. (O juk ir anuomet, kai Profesorius buvo 30-čia metų jau-nesnis, nepabijoję pakilti ir pakelti Sąjūdžio į žūt-būtinę kovą.) Šiuolaikiniam jaunimui pasaulis greičiausiai atrodo tik egzotiškas, ir jis leidžiasi į rizikingiausius žygius tos egzotikos išbandyti. Gal todėl lietuviai šiandien yra labiausiai emigruojanti tauta, nes yra žingeidi (kalbininkai peikia šį žodį ir sako, kad reikia vartoti „smalsi“, bet man šis žo-dis atrodo per menkas). Kelias kartas kentę emocijų badą bandome atsigriebti už tėvus ir senelius, ku-rie toliau Sibiro nebuvo nuvažiaavę.

„Žmonėms nusibodo... Jiems tiesiog nusibodo būti, ir, pirmiausia, kad jie nori, kad būtų kitaip. Tada tu gali aiškinti neaiškines, kad dabar yra ge-riau ir nereikia keisti, reikia tik gerinti tą gerumą“, – forume kalbėjo V. Landsbergis. Gal ir tiems ang-lams, kurie nori „Brexit“, norisi geriau, gal ir jiems nusibodo jų kasdienybė, nors mums atrodo, kad jie turi geriausią, ką galima turėti.

Šios kalbos išprovokuotas apžvalgininkas Ro-mas Sadauskas-Kvietkevičius (delfi.lt) sako, jog ty-rimai rodo, kad Lietuvoje žmonės tampa vis lai-mingesni. „Laimingais save įvardija net 70 proc. ša-lies gyventojų, nors 2010 m. tokių buvo vos 56 proc. Būtent ši laiminga dauguma imasi atsako-mybės už Lietuvos ateitį. Kuo geriau gyvename, dau-giau uždirbame, jaučiamės reikalingi savo šaliai ir galintys ja didžiuotis, tuo daugiau viešojoje erdvė-jė skamba artėjančios katastrofos pranašysčių. ...Lietuvos gyventojai ne pirmus metus išlieka la-biausiai pasitikintys Europos Sąjunga tarp visų Bendrijos šalių, rodo „Eurobarometro“ apklau-sos, bet vietiniai ES kritikai iš tolimosios dešinės ir kairės vis tiek nepalauja lyginti ją su Sovietų Są-

Ar pasaulis tikrai išprotėjo?

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

junga ir kranksėti apie neišvengiamą žlugimą”.

Mūsų šeimos galva istorikas sako, kad pasaulyje taip neramu dėl to, kad seniai nebuvo didelio karo, ku-ris iškrautų pasaulio energiją.

Net ir gamta tapo neprognozuojama. Štai neseniai viena Lietuvos televizija pasikvietė prityrusią sinop-tikę ir ėmė jos klausinėti, kokie bus artimiausi orai. Ji pasakė – viskuo, ką aš dabar pasakysiu, netikėkit, nes gamta tapo neprognozuojama, viskas po valandos ar po dienos gali apsiversti aukštyn kojomis.

Tai ko tikėtis, kaip tą nerimą, kuris greičiausiai ir eina iš gamtos, iš Visatos, nuraminti?

Tai bus karas ar nebus?

Iš visų pusių dabar sklinda gąsdinimai – įtampa pa-saulyje didėja ir didelis karas neišvengiamas. Kas su kuo kariaus? Žinoma, Amerika su Rusija, – toks nusi-stovėjęs Vakarų ir Rytų idėjų priešpriešos supratimas. Ką tik Amerika pareiškė pasitraukianti iš Vidutinio nuotolio branduolinių pajėgų (INF) sutarties, nes esą Rusija nesilaiko šios sutarties. Šis susitarimas 1987 m. buvo pasirašytas JAV prezidento Ronald Reagan ir So-vietų Sąjungos lyderio Michailo Gorbačiovo, ir tai buvo pirmoji ginklų kontrolės priemonė, uždraudusi ištisą ginkluotės klasę: nuo žemės paleidžiamas sparnuotą-sias ir balistines raketas, kurių veikimo nuotolis – nuo 500 iki 5,5 tūkst. kilometrų.

Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas kitą die-ną taip pat pareiškė stabdantis Rusijos išipareigojimus pagal šį susitarimą ir imasi kurti naujų tipų raketas.

Apie karą suprantu tik tiek – jeigu Putinas rimtai išitrauks į Šaltojo karo laikų ginklavimosi varžybas, Ru-sijos kaimynams ims šviesti švieselė tunelio gale. Ginklavimosi varžybos sugriovė Blogio imperiją, – taip R. Reagan pavadino Sovietų Sąjungą. Ginklavimosi var-žybos galutinai paralyžiuotų ir dabartinę Rusiją, kuri tęsia pragaištingą Sovietų Sąjungos politiką. Kadangi apie karą paprastai kalba vyrai, atsidariau komenta-rų skyrių po straipsniu apie V. Putino pareiškimą ir ra-dau keletą vyriškų nuomonių:

„Putino pareiškimai, tikėtina, yra tiesiog perdėtas ir realybės neatitinkantis jėgos demonstravimas. Ru-sija, kalbėdama apie modernius ginklus, kol kas nie-kuo negali pasigirti ekonomikoje, todėl valstybė yra ne-išvengiamai pasmerkta pralošti pačios inicijuojamas galios varžybas“..., – sako vienas komentatorius.

„Taigi finalas aiškus – bankrotas. Tarybų sąjunga sugriuvo išitraukusi į ginklavimosi varžybas, toks pats finišas bus ir Rusijai, nes ji neturi finansinių galimy-bių su JAV badytis. Ukraina, ruoškis, manau, per 10 metų Krymas atgal pats prašysis:“), – sako kitas.

„Mikro ekonomikoje tai vadinama dempingu, – kai daugiau kapitalo ir resursų turintis žaidėjas įleidžia į rinką prekę už mažesnę nei savikainos kainą ir tokiu būdu išstumia silpnesnius varžovus ar tiesiog panau-doja tai kaip rinkodaros triuką (pvz., „Lidl“ Lietuvoje su bananais už 44 cnt.). Amerika turi pinigų naujoms ginklavimosi varžyboms, rusai – ne, tad tai tik pa-greitins mūsų fašistinės kaimynės iš rytų krachą ir pri-artins revoliuciją. Puiku, karas neįmanomas, tad tik ge-ros žinios“, – sako trečias. Keista, bet internetų va-dinami „vatnikai“ (ginantys Kremliaus poziciją) tuo klausimu tyli.

Tai, beje, pripažįsta ir Rusijos vyriausiasis dery-

bininkas dėl INF sutarties, užsienio rei-ka-lų ministro pavaduotojas Sergejus Riabkovas, kuris interviu pareiškė, jog Washington siekia išprovokuoti naujas ginklavimosi varžybas, kurių Rusija negalėtų laimėti. „Jie, ko gero, pradeda žaidimą dėl mūsų ekonominio nualinimo naujomis ginklavimosi var-žybomis“, – sakė jis televizijai „Rossi-ja 24“.

Karo nebus, bet kas toliau?

Daugiau nei trijų ketvirtadalių apklaustų versli-ninkų nuomone, Rusijos ekonomikos padėtis yra prob-leminė ar net katastrofiška. 69 proc. verslininkų nuo-mone, valdžios bandymai gaivinti ekonomikos augimą yra neveiksmingi. Prieš metus taip pat pasisakė kiek mažiau – 64 proc. – apklaustųjų. Teigiamai vertinančių valdžios veiksmus sumažėjo nuo 32 proc. iki 25 proc. šie-met. Neseniai Rusijoje buvo prailgintas pensinis am-žius – vyrams nuo 60 iki 65 m., o moterims – nuo 55 iki 60 m. V. Putinas įstatymą dėl pensijų reformos palai-mino spalį, nors jai nepritaria beveik 90 proc. šalies pi-liečių. Protestuodami į gatves išėjo dešimtys tūkstan-čių žmonių. Finansų ministras pareiškė, kad vyriau-sybė nesitikėjo tokio visuomenės pykčio. Rusijos eko-nomika braška – ją spaudžia Vakarų sankcijos ir su-mažėjusi pagrindinės eksporto prekės – naftos kaina. Levados centro tyrimo duomenimis, atlyginimus gau-nančių žmonių vidutinės grynosios pajamos mažėjo ket-virtus metus iš eilės. Daugiau nei 13 proc. šalies gy-ventojų – apie 20 mln. žmonių – gyvena žemiau skur-do ribos, kuri siekia 149 JAV dolerių per mėnesį. Ne-mažėja korupcijos lygis. Neseniai kilo skandalas, kad valstybinės naftos įmonės „Gazprom“ prezidentas Sankt Peterburge turi 2000 kv. metrų butą, vertą 15 mi-lijonų dol.

Rusas, buvęs žurnalistas, dabar pensininkas V. Fo-kinas įsitikinęs, kad ne Vakarų valstybių Rusijai dėl Krymo aneksijos taikomos sankcijos kaltos dėl ap-verktinos finansinės situacijos šalyje: „Rusijos žmonės gali su daug kuo susitaikyti, bet jie nėra kvaili. Rusai mato, kad sankcijos netrukdo aukščiausio rango val-džios atstovams ir oligarchams toliau krautis nežmo-niško dydžio turtus“.

Ar byrės Rusija, lieka neaišku (rusai labai kantrūs), neaišku ir tai, kas bus (ar mums bus geriau), kai ji su-byrės, kaip neaišku, kas laukia pasaulio, kai ištirps Ark-ties ledynai, ir kodėl jie ėmė tirpti.

Apie tai, kas svarbu Lietuvai

Atkelta iš 1 psl.

Dar vienas svarbus ministro susitikimas Washingtone – su JAV energetikos sekretoriaus pavaduotoju Dan Brouillette. „Energetinė nepri-klausomybė nuo Rusijos mažina hibridines grės-mes tiek mūsų šalyje, tiek ir visame regione“, – teigė L. Linkevičius.

Jis pabrėžė 2018 m. JAV pristatytos Partne-rystės Transatlantiniam energetikos bendradar-biavimui (P-TEC) svarbą, pakvietė spartinti šios iniciatyvos projektų rengimą ir įgyvendinimą.

L. Linkevičius taip pat pristatė Lietuvos ir kitų Baltijos šalių siekį įvykdyti elektros tinklų desinchronizaciją nuo savo dominuojančia pa-dėtimi piktnaudžiaujančios Rusijos ir dar kartą atkreipė dėmesį į nesaugią Baltarusijoje statomą Astravo branduolinę elektrinę. Susitikimo metu ministras padėkojo JAV atstovams už tvirtą JAV poziciją dujotiekio „Nord Stream 2“ atžvilgiu.

LR ambasados Washingtone inf.

DRAUGAS

(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

[Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

] Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

[Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

] Lietuvą – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Vėliausias JAV katalikų vyskupų laiškas apie rasizmą buvo patvirtintas 2018 m. lapkričio 14 d. JAV vyskupų suvažiavime, vykusiame Baltimore, MD. Pats laiško pavadinimas gana sudėtingas, bet nuoširdus: „Open wide Our Hearts: The Enduring Call to Love – A Pastoral Letter Against Racism“. Komiteto, paruošusio šį laišką, įsteigimas nereiškia, kad Katalikų Bažnyčia tik dabar pamatė rasizmo problemą.

JAV vyskupų pareiškime užsimenama apie ankstesnius pareiškimus rasizmo klausimu. 1943 m. vyskupai pareiškė, kad juodaodžiai turi turėti lygias politines teises ir ekonomines bei socialines galimybes. 1958 m. dokumente buvo tvirtai teigta, kad rasinė lygybė yra konstitucinio teisingumo ir krikščioniškos pasaulėžiūros principas. 1979 m. JAV vyskupai dar kartą pasisakė prieš rasizmą. Tų metų pareiškimas buvo pradėtas teigimu, kad rasizmas yra blogis, kuris atspariai įsitvirtinęs mūsų visuomenėje ir Bažnyčioje. „Nepaisant regimos pažangos ir reikšmingų pokyčių per pastaruosius du dešimtmečius, rasizmo tikrovė išlieka“. Dar teigta, kad rasizmas yra viena ir didžiųjų skurdo šaknų, o jo apraiškas patiria ir ispanakalbiai, indėnai ir azi-jiečiai. Toliau tvirtinta, kad rasizmas yra nuodėmė, kuri skaldo žmonijos šeimą, temdo dalies šeimos narių panašumą į Dievą, pažeidžia pamatinį žmogišką orumą tų, kurie pašaukti būti to paties Tėvo vaikais. Rasizmas yra nuodėmė, kuri sako, kad kai kurios žmogiškos būtybės savaime viršesnės ir kitos savaime menkesnės dėl rasės. Šiame dokumente buvo išvardinta vidinių ir praktinių rekomendacijų.

„Neseni įvykiai parodė, kokia apimtimi rasizmo nuodėmė dar kankina mūsų visuomenę“, – rašoma JAV katalikų vyskupų konferencijos pranešime, kuriame buvo nurodyta apie naujos komisijos prieš rasizmą sukūrimą. – ‘Neseni įvykiai’ nutiko Charlottesville mieste, Virginia valstijoje. Miesto valdžia nutarė pašalinti garsaus Amerikos pilietinio karo generolo Robert Lee, kuris kovojo vergovę rėmusių pušėje, statulą. Vatikano radijo pranešimu, tam pasi-

JAV katalikų vyskupų laiškas apie rasizmą

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

priešino atvirai rasistinės ir neonacistinės grupuotės. Nesėdėjo rankų sudėję ir antirasistiniai judėjimai. Kilo didelė įtampa, kuri baigėsi drama: nacistinėms idėjoms simpatizavęs vaikinas įvažiavo į priešinininkų manifestaciją, nužudydamas vieną jauną moterį ir sužeisdamas dar keliolika žmonių. Šis įvykis į ginčus įtraukė visą visuomenę, žiniasklaidą ir politiką. Nuošalyje negalėjo likti ir Katalikų Bažnyčia”, – 2017.08.24 laidoje pranešė Vatikano radijas.

Pats vyskupų laiškas yra 32 puslapių. Pradžioje atsakoma į klausimą – kas yra rasizmas. Toliau – trys pagrindinės laiško dalys. Pirmoje dalyje, užimančioje 9 puslapius, aptariamas teisingumas ir kaip Amerikos indėnai, Afrikos amerikiečiai ir ispanų palikuonys nukentėjo. Antroje dalyje, šešiuose puslapiuose, aiškinama, kaip meilės dorybė visus kviečia mylėti. Paskutinėje dalyje, per 12 puslapių, laiško skaitytojas kviečiamas nuolankiai keliauti su Dievu. Atskiruose skyreliuose liečiama nuodėmė, atvirumas santykiuose su kitais, apsisprendimas dirbti teisingumui, saviukla, darbas bažnyčiose, esamų struktūrų pakeitimas, visų pasikeitimas, išpareigojimas gyvenimui ir žingsnis į priekį. Visas laiško tekstas anglų kalba randamas internete: www.usccb.org/racism.

Kuo šis laiškas skiriasi nuo ankstesniųjų vyskupų laiškų? Danielle Brown, dirbanti JAV Vyskupų konferencijos komitete prieš rasizmą, aiškina, kad komitetas turi įgaliojimą laiško mintis pritaikyti gyvenime. Konkrečiai komitetas organizuoja grupes, kur dalyvaujantieji skatinami pasisakyti, pasidalinti

ir prisidėti prie laiške akcentuojamų minčių ir veiksmų. Ji viliasi, kad laikui bėgant katalikų, pasisakančių už gyvybę ir prieš abortus, įvaizdis išsiplės ir jie taip pat bus sutapatinami su antirasistais.

Katalikų savaitraštyje OSV (2019.01.27) skelbiamas pasikalbėjimas su vyskupu Shelton J. Fabre, JAV Vyskupų komiteto prieš rasizmą pirminku. Kai komitetas buvo sudarytas prieš ketverius metus, jau tada buvo kalbama apie Martin Luther King, Jr. nužudymo 50-mečio sukaktį. Paklaustas, ar Bažnyčia pasitiki sprendžiant rasinius konfliktus, vysk. Fabre atsakė teigiamai. „Taip. Bažnyčia yra įvairialypė. Rengimas bendrų išsikalbėjimų, supratimo, palaikymo sueigų tokių pasitikėjimą skatina toliau“. Vyskupas aiškino, kad jau įvykusiose visuomenės sueigose išryškėjo žmonių patirtas skausmas, ateinantis iš asmeninės patirties su rasizmu savo bažnytinėse bendruomenėse. Vyskupas priminė, kad laiške abortas pristatomas kaip blogis. Rasizmas yra priešingybė pasisakantiems už gyvybę.

Paklaustas, ar pastarasis vyskupų laiškas nėra per švelnus, vysk. Fabre priminė, kad šis laiškas papildė ankstesnius vyskupų laiškus, liečiančius rasizmą. Kad giliau įsisąmoninus laiško turinį, vyskupas skatina tikinčiuosius patiems perskaityti tą laišką ir melstis. „Laiškas buvo rašytas tiems, kurie buvo sužaloti rasizmo nuodėmės. Jis rašytas tiems, kurie darbuojasi gydydami rasinę įtampą, ir tiems, kurie rasizmą skatina“, – aiškino vysk. Fabre.

Pastangos kovoti prieš rasizmą nesiriboja religinėmis bendruomenėmis. Daug pastangų deda įvairios valdžios įstaigos, privačios pramonės bendrovės, mokyklos bei bendruomeninės organizacijos. Šiuo metu dalis tų pastangų aptariamos kaip įvairovės ir įjungimo skatinimas (angl. „Diversity & Inclusion“). Įdomiu sutapimu ta tema vienoje Socialinio draudimo įstaigoje Michigano valstijoje man teko vesti seminarą. Jis vyko lapkričio 15 d., dieną po JAV Vyskupų laiško patvirtinimo ir paskelbimo. Norėčiau prie to seminaro grįžti kitą kartą.

D. Trump: pergalė – ne partijos, o šalies laimėjimas

Mike Pence, Donald Trump ir Nancy Pelosi.

Atstovų Rūmų pirmininkė Nancy Pelosi, svarbi Donald Trumpo priešininkė, antradienio vakarą sėdėjo ant pakylos už prezidento. Ji, kaip ir kelios dešimtys kitų demokračių, vilkėjo baltai. Sėdėdamos viena šalia kitos, demokratų įstatymų leidėjos perdavė vizualią žinią, išsūkį D.Trump ir tam, kaip jis ir jo administracija iki šiol sprendė moterims svarbias problemas, tokias kaip vienodas darbo užmokestis, sveikatos priežiūra ir elgesys su imigrantų šeimomis. „Šįvakar Atstovų Rūmų demokratės vilki baltus drabužius

sufražisčių garbei, kad primintų prezidentui, jog mes – ir teisės, dėl kurių kovojome mūsų protėviai – niekur nedingsime“, – socialiniame tinkle „Twitter“ parašė Atstovų Rūmų narė demokratė Val Demings.

Neįtikėtinas momentas

Savo antros metinės kalbos Kongrese pradžioje D.Trump pareiškė, kad padėtis Jungtinėse Valstijose yra „stipri“ bei pabrėžė, kad šalis džiaugiasi „precedento neturinčiu ekonomikos klestėjimu“, tačiau kai kurie demokratai nepalydėjo šių teiginių plojimais. D. Trump prakalbus apie „beribį bendradarbiavimo, kompromisų ir bendros gerovės potencialą“, respublikonai ir kai kurie demokratai atsistojo, tačiau dauguma demokratų liko sėdėti. Prezidentui paraginus Kongresą priimti įstatymą, kuris draustų abortus vėlyvuosiu nėštumo metu, baltai vilkėjusios demokratės vėl tylėjo. Vis dėlto jų tylą ilgai nesitęsė.

Kai D.Trump pažymėjo, kad 58 proc. visų naujų darbo vietų pernai užėmė moterys, ir pasveikino jas pasiekus rekordą dėl daugiausia moterų Kongreso istorijoje, demokratės džiugiai šoko iš savo vietų ir ėmė ploti. „Jums nereikėjo to daryti!“ – pasakė pastebimai tokios reakcijos pamalonintas prezidentas.

Pagerbė herojus ir kvietė vienyti

D.Trump savo kalboje pagerbė kelis svečius, įskaitant misijos „Apollo 11“ astronautą Buzz Aldrin, liepą minėsiantį 50-ąsias išsilaipinimo Mėnulyje metines. Prezidentas taip pat pasveikino 10-metę Grace Eline, kuriai pernai buvo diagnozuotas vėžys ir kuri ragino žmones aukoti pinigų pacientams, kovojantiems su šia liga. Antradienio vakarą Atstovų Rūmuose buvo ir Holokaustą išgyvenęs Joshua Kaufman, kalintas Dachau koncentracijos stovyklose. Šalia jo sėdėjo Antrojo pasaulinio karo metais Normandijoje išsilaipinęs Herman Zeičik, kuris padėjo išlaisvinti Dachau.

Antrojo metinio pranešimo Kongresui metu JAV prezidentas D. Trump, kaip ir tikėtasi, iškėlė sienos statybų Meksikos pasienyje klausimą. Prezidentas vadino nelegalią imigraciją „nacionaline krize“, tačiau nepaskelbė nepaprastosios padėties, kuri jam būtų leidusi gauti finansavimą fizinės sienos su Meksika statyboms. Prezidentas paragino demokratų ir respublikonų iki vasario 15 d. rasti kompromisą.

D.Trump šių metų kreipimesi daug dėmesio skyrė raginimams, kad demokratai ir respublikonai dirbtų drauge, pabrėžė vienybės svarbą. „Amerikos politika turi naujų galimybių, jei tik turėsime drąsos kartu jomis pasinaudoti. Pergalė nėra mūsų partijos laimėjimas, pergalė yra mūsų šalies laimėjimas, – sakė Baltųjų rūmų vadovas. – Privalome atsisakyti keršto, pasipriešinimo ir susidorojimo politikos ir išnaudoti beribį bendradarbiavimo, kompromisų ir bendros gerovės potencialą“. „JAV vyksta ekonominis stebuklas, o ji gali sustabdyti tik kvaili karai, politika ar absurdiški tyrimai“, – pridūrė jis.

Kongrese D.Trump taip pat paskelbė antrojo susitikimo su Šiaurės Korėjos lyderiu Kim Jong Unu datą: jie Vietnamo susitikis vasario 27–28 dienomis. Prezidentas žadėjo ir „naują požiūrį“ į JAV dalyvavimą užsienio konfliktuose. „Didžios tautos nekovoja nesibaigiančiuose karuose“, – tikino jis.

BNS

Melania Trump ir Grace Eline.

„Reuters“/„Scanpix“ nuotraukos

TELKINIAI

LEMONT, IL

Programavimo pamokos mergaitėms

ŽIVILĖ GURAUSKIENĖ

Sausio 19 d. Pasaulio lietuvių centre (PLC) prasidėjo iki kovo 23 d. vykiantis projektas *Girls Who Code*. kviečiantis programavimo pagrindų mokytis nuo 12 iki 16 metų mergaites.

Girls Who Code yra edukacinė programa, skirta mokytis mokyklinio amžiaus mergaites (12–16 metų) programavimo pagrindų. Programos trukmė – 10 savaičių, kurių metu yra pristatomos lyderės IT srityje, kalbama apie komunikaciją, programavimo pagrindus, projektų planavimą ir jų vykdymą, komandinį darbą ir jo svarbą tiek IT, tiek gyvenime. Taip pat kalbama apie drąsą ir pasitikėjimą savimi bei atsparumą iššūkiams. Vienos valandos trukmės pamokos vyksta kiekvieną šeštadienį nuo 2:30 val. p. p. iki 3:30 val. p. p. ir yra nemokamos.

Pagrindiniai organizatoriai yra Lithuanian City of Chicago Club, kur ir buvo išplėtoti mintis apie šį projektą, o PLC pasirinko patalpomis ir komunikacijos priemonėmis. Pamokas veda Alfreda Kavaliauskaitė, Rokas Šimkonis ir Paulius Velesko. Alfreda dirba neurologijos tyrimų srityje ir tęsia magistro studijas *Human-Computer Interaction*. Rokas dirba programų inžinieriumi kompanijoje „Home Chef“ ir Lewis University šiais metais baigs kom-

Edukacinė programa *Girls Who Code* mokytiis programavimo pagrindų sukvietė nuo 12 iki 16 metų mergaites.

Pamoką veda Rokas Šimkonis ir Paulius Velesko (sėdi).
Alfredos Kavaliauskaitės nuotraukos

piuterių mokslo studijas, Paulius yra superkompiuterių inžinierius kompanijoje „Intel“ ir šią žiemą savanoriavo Lietuvoje, kartu su Kompiuteriukų Paramos Fondu mokė penktos klasės moksleivius programuoti su MicroBit kompiuteriukais.

„Dirbant technologijų srityje ir puoselėjant lietuviškas šaknis norėjosi kažkuo prisidėti tiek technologinės, tiek tautinės veiklos atžvilgiu, – dalijosi mintimis jauni specialistai, – taip ir šovė mintis sukurti tokį būrelį. Dirbant šioje srityje moterų trūkumas yra labai lengvai pastebimas. Šiuo metu dirbančios moterys teigia pradėjusios domėtis technologijomis būdamos dar mokyklinio amžiaus, todėl ir buvo pasirinkta tokia amžiaus grupė. Tikimės, kad ši veikla sudomins, turės įtakos tolimesniems sprendimams ir padės stojant į aukštąsias mokyklas“.

CICERO, IL

MILDA ŠATIENĖ

Sausio 13-osios, sekmadienio, rytą, po šv. Mišių, kurias aukojo kunigas Gediminas Keršys, visi rinkosi į šv. Antano bažnyčios parapijos kavos kambarį. Degančios žvakutės priminė 1991-ųjų sausio 13-ąją žuvusius laisvės gynėjus.

Tada, dar prieš tą lemtingą dieną, tūkstančiai žmonių iš visos Lietuvos vyko į Vilnių ginti Parlamento, Spaudos rūmų ir Televizijos bokšto. Žmonės stovėjo gyva siena, dainuodami patriotines dainas, meldamiesi ir prašydami Aukščiausiojo pagalbos ginant mūsų tėvynės laisvę.

Pakviesta pakalbėti apie Sausio 13-osios įvykius vargonininkė Vilma Meilutytė pabrėžė, kad laisvė yra pirmasis ir tikrasis žmogaus ir visos tautos laimės bei gerovės šaltinis. Sausio 13-ąją prie Televizijos bokšto laisvės gynėjai drąsiai stovėjo priešais sovietinius tankus ir kareivius, kuriems buvo įsakta šaudyti. Tada buvo sužeista apie 700 žmonių ir žuvo 14 mūsų tautos didvyrių. Tai: Virginijus Druskis, Darius Gerbutavičius, Rolandas Jankauskas, Rimantas Juknevičius, Alvydas Kanapinskas, Algimantas Petras Kavaliukas, Vytautas Koncvičius, Vidas Maciulevičius, Titas Masiulis, Alvydas Matulka, Apolinaras Povilaitis, Ignas Šimulionis, Vytautas Vaitkus ir vieintelė mergina Loreta Asanavičiūtė.

Vilma Meilutytė perskaitė Bernardo Brazdžionio eilėraštį „Amžių keleivis“. „... Esu aš tas, kuris pamynė mirtį juoda, / Esu aš tas, kurio audra nenusineš, / Ir kad lydečiau jus ne vaisių soduos, / Tautoj, audroj, dainoj ieškokite manęs...“

Lenkiame galvas didvyriams, kurie mus įpareigoja jaunajai kartai priminti, kad laisvės niekas nedovanoja, ją

reikia iškovoti brangia gyvybės kaina.

Pagal prigijusią tradiciją Cicero parapijiečiai sveikinami su gimtadieniu. Algis Kirka įteikė gėlių Jonui Kupriui ir Antanui Sidaravičiui, visi sugiedojo „Ilgiausių metų“.

Sausio 27-ąją, sekmadienį, Cicero lietuviai šv. Antano bažnyčioje, kur kun. Gediminas Keršys aukojo šv. Mišias, išklaušė jo pamokslą apie palaimintą arkivyskupą Jurgį Matulaitį. Arkivyskupas yra laikomas vienu didžiųjų bažnyčios žmonių, mokusių Dievo gailėstingumo. Jam svarbiausia buvo įgyvendinti tai, ką kalba Dievas. Jo principas: „Blogį nugalėti gerumu“ yra plačiai pasklidęs tarp tikinčiųjų.

Po Mišių parapijos kavos kambarėje buvo pagerbtas 90-ies metų sukaktuvininkas Aurelijus Prapuolenis. Jis, nemažai laiko praleidęs repeticijose vargonuojant Vilmai Meilutytei, šv. Mišių metu puikiai atliko giesmę pagal draugo kunigo Virginijaus Grigučio surastus psalmės žodžius. Įdomu, kad kunigas šiuos žodžius surašė jubiliatui į kalėdinį sveikinimą. Būdamas labai muzikalus, A. Prapuolenis pritaikė psalmę muziką. Ši giesmė – dovana ciceriečiams, su kuriais jubilatas bendravo daug metų (šiuo metu gyvena Lemonte). Jubilatas yra ir talentingas fotografas, nes jo nuotraukos prieš kelis dešimtmečius buvo rodomos Art Institute Čikagoje ir Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje. Ilgametė Cicero bendruomenės veikėja Marija Remienė pasidalijo prisiminimais apie jubilatą. Kavos kambario vedėja Audronė Bernatavičienė šventės dalyvių vardu pasveikino A. Prapuolenį ir įteikė jam puikių rožių puokštę. Su gimtadieniu buvo pasveikintos ir A. Bernatavičienė bei Irena Messenger ir taip pat apdovanotos gėlėmis. Sugiedojus „Ilgiausių metų“, jubilatas visus pakvietė pasivaikinti.

Cicero lietuvių bendruomenėje

Su gimtadieniais buvo pasveikinti (iš k.): Irena Messenger, Aurelijus Prapuolenis ir Audronė Bernatavičienė.
J. Kuprio nuotraukos

Aurelijus Prapuolenis užpučia pirmą iš savo devyniasdešimties žvakių.

Vilma Meilutytė skaito Bernardo Brazdžionio eilėraštį.

LOS ANGELES, CA

Lietuviški patiekalai vilioja ir garsenybes

JUSTINA BEZARAITĖ

Vos įžengus pro duris pasitinka pažįstami kvapai, o už stiklinės virtuvės užsklandos minkoma koldūnų tešla, garuoja lietuvių skrandžiui įprastos sriubos, verda grikiiai, kvepia silkė, kepta duona ar medaus tortas. Tokį lietuvišką skonį šįkart atrandame Marina Del Rey įsikūrusiame Rytų Europos virtuvės restorane „Doma Kitchen“. Jo patalpose sukasi pripažinimo Los Angeles jau sulaukusi lietuvių virtuvės šefė Kristina Mikšytė.

Iš Vilniaus kilusios Kristinos patiekalus, daug kam primenančius namus ir Lietuvą, jau atrado ne vien Los Angeles apylinkėse gyvenantys lietuviai, amerikiečiai, bet ir tokios išžymybės kaip aktorius

Amerikiečiai, paragavę lietuviško maisto Lietuvoje, ieško jo ir savo šalyje.

Wesley Snipes.

Kristina Mikšytė į Ameriką atvyko prieš 13 metų, laimėjusi vadinamąją žalią kortą. Gaminti ji pradėjo dar Lietuvoje, dirbdama kartu su gerai žinomais šalies virtuvių šefais. Tiesa, atvykus į Jungtines Valstijas, viską vėl teko pradėti iš naujo – nuo indų plovimo restoranuose.

„Stoviu, plaunu indus ir sakau: ‘Vieną dieną aš jums parodysiu, vis tiek skaitysite apie mane laikraščiuose. Kai buvo išleistas pirmas straipsnis, net apsiverkiau’”, – prisimena Kristina, apie kurią jau ne kartą rašė spauda ir garsūs tinklaraščiai, o restoranas, kuriame ji dirba, spėjo puikuotis dešimtuose geriausiųjų Los Angeles Padėkos dienos vakarienei.

Lietuviškais patiekalais žavisi ir amerikiečiai

Virtuvės šefė sako, kad dažnai lietuviškų patiekalų išbandyti ateinantys amerikiečiai nustebina ir žiniomis apie Lietuvą, ir istorijomis iš jos Tėvynės. „Penktadienį ar šeštadienį sulaukėme skambučio. Klausia: ‘Ar turite ko nors lietuviško?’”. Padavėjas žiūri į mane ir aiškina jam, kad yra koldūnų, barščių,

Čia darbuojasi lietuvių virtuvės šefė.

Kristinos Mikšytės albumo nuotraukos

košės. Laukėme lietuvių. O ateina labai patenkintas juodaodis vyras. Sako: ‘Pagaliau jus radau. *pagūlinę* sužinojau, kad virėja lietuvių, buvau Lietuvoje ir man ten labai patiko maistas’”, – apie lankytoją šypsodamasi pasakoja Kristina.

Į restoraną užsukantys amerikiečiai, pasak Kristinos, čia mėgsta grikius, kuriuos dažnai renkasi valgyti su lašiša, silkę „pataluose“ ir tradicinę baltą mišrainę. „Jiems tai yra egzotiška. Ypač prieš Kalėdas ir Naujuosius metus klientai to prašo, jiems tikrai skanu, – pasakoja Kristina. – Mūsų maistas vis tiek sunkesnis, o dabar, kai šalčiau, sriubos, koldūnai jiems labai patinka.”

Kristina sako, kad vyresni žmonės, turintys lietuviškų šaknų, džiaugiasi, kad barščių, koldūnų, bulvinių blynų skonis ir kvapas jiems primena močiutės ar mamos virtuvę. Dalį šio maisto restorane padeda gaminti jos mama Natalija. Dieną, kai lankomės „Doma Kitchen“, ji sukasi virtuvėje ruošdama koldūnus. Šiems, teigia, geriausiai tinka čia randami korėjietiški miltai.

Lietuviškiems patiekalams trūksta keleto produktų

Kristina pasakoja, kad Amerikoje patiekalų su lietuvių mėgstama kiauliena beveik negamina: „Kiaulienos visai atsisakėme. Porą kartų pirkom cepelinams daryti, bet mėsa buvo baltos spalvos ir baltesnė nei bulvė. Naudojame tik veršieną, jautieną, avieną ir vištieną.

Virtuvės šefė sako, kad dabar Los Angeles lietuviškų patiekalų gamybai nusipirkti galima kone visų produktų. Pristinga vos keleto. „Trūksta grybų, nes čia tik šampinionai, gruzdai, kurių nerenkam Vilniuje. Trūksta ir agrastų – nusipirkome uogienės, bet ji neskani. Nėra juodųjų serbentų, uogienę aš perku lietuvišką. Ir žinote, ko dar? Svarainių, jų čia irgi nėra”, – vardija lietuvių.

Lietuva – vis dar tikrieji namai

Kristina pasakoja, kad dabar Tėvynės ilgėsį išverti lengviau, nes į Kaliforniją atvyko ne tik jos mama, bet ir sesuo, čia ji sutiko ir dabartinį vyrą. Tačiau Lietuvą vis dar vadina tikraisiais namais. „Ten yra tikrieji namai. Kaip ten viskas gražu: žalia, ežerai, upės... Tokia nostalgija, ašaros net bėga...”, – su jauduliu šneka lietuvių.

Virtuvės šefė išduoda, kad ateityje norėtų ati-

Kristinos mama Natalija gamina koldūnus.

LR generalinis konsulas Los Angeles Darius Gaidys su lietuvių kulinarėmis Kristina (k.) ir Natalija.

daryti ir savo restoraną. Jame, pasak Kristinos, taip pat būtų galima rasti lietuviškų patiekalų, su kuriais užaugo gyvendama Vilniuje.

Justina Bezaraite – žurnalistė, LR gen. konsulato Los Angeles darbuotoja.

ATŽALYNAS

Lietuvių mokykla Vašingtone

Sausis Nr. 23

„Auk, žydėk, klestėk ir savo Tėvynę mylėk!“

Stiebkimės, tieskime rankas į viršų lyg žali medžiai į dangų, aukime savo mintimis ir tobulėkime savo dvasia, gerais darbais puoškime save ir garsinkime Tėvynę.

Redaktorės žodis

Sausio mėnesį mokykloje iškėlėme svarbią Lietuvai ir kiekvienam lietuviui vertybę – laisvę. Stende „Žodžių žiedynas“ įrašėme du žodžius greta LAISVĖ ir VIENYBĖ. Minėjome Sausio 13-osios įvykius Lietuvoje. Rytą, giedodami himną, mąstėme, kad giedame šlovindami kritusius. Uždegėme po žvakutę kiekvienam žuvusiam. Istorijos mokytojas Eigirdas Saulius Kruopis savo kalboje išaukštino Tėvynės meilę, pagerbė laisvės gynėjus, skatino neužmiršti kovotojų. Pasibaigus pusmečiui, pasiruošėme testams, norime pasitikrinti, kiek išmokome. Įvertinome daugiausiai lietuviškų knygučių skaičiusius vaikus, įteikėme apdovanojimus Pašto ženklų piešimo konkurso nugalėtojams. Jų mūsų mokykloje buvo trys. Visi mokiniai dalyvavo JAV LB Švietimo tarybos organizuotame piešimo konkurse pagal Juozo Tumo – Vaižganto kūrybą „Mikučio augintiniai“ ir „Dėdės ir dėdienės“. Visą mėnesį intensyviai ruošėmės Vasario 16-osios minėjimui. Mokykla ne tik mokslo židiny, bet ir kultūros centras.

Mokyt. Marija Dainienė

„Žodžių žiedynas“

MANO LIETUVA

Vienybė ir laisvė

Kas yra LAISVĖ? „Ką ji man reiškia?“ „Ką turiu jos dėka?“ – tai klausimai, į kuriuos buvo bandyta atsakyti sausio 12 dieną Lietuvių mokykloje Vašingtone, prisimenant 1991-ųjų sausio įvykius Lietuvoje. Mūsų mokyklos mokiniai tada dar net nebuvo gimę, todėl su dideliu susidomėjimu per istorijos pamokas žiūrėjo autentiškus video įrašus, klausė atsiminimų. Iš dokumentinės filmuotos medžiagos išėmėme pačius žiauriausius epizodus, tačiau net be jų video medžiaga buvo jaudinanti iki širdies gelmių. Matant tokią žmonių vienybę ir aukojimąsi, nenumaldomai kilo gaudulys. Būtent vienybė mums padėjo iškovoti laisvę. Tada buvome vieningi, tačiau neturėjome laisvės. Dabar esame laisvi, bet ar esame vieningi.? Tokie klausimai primena poeto Justino Marcinkevičiaus žodžius: „kokie mes stiprūs, kai mano ranka tavo rankoje, o tavo ranka – jo rankoje“, – pasakyti, laidojant žuvusiuosius.

Dabar šis Lietuvos atgimimo laikotarpis atrodo tarsi graži legenda, o tada buvo pati tikriausia realybė. Visa Lietuva buvo šios legendos dalis. Vieningi lietuviai buvo ne tik Lietuvoje, bet ir svetur. Be pastangų ir dėmesio, kurį parodė užsienio lietuviai, pasaulis gal net ir nebūtų tuo metu sužinojęs apie Sovietų Sąjungos bandymą susidoroti su Lietuva. Išėdamas saugoti Lietuvos televizijos bokšto, nežinodamas, kad eina mirti už laisvę, savo žmonai Virginijus Druskis tarė: „Jeigu visi bijosim, Lietuva niekada nebus laisva“. Ši mintis nėra autentiška, neabejotina, kad taip manė dauguma Lietuvos ir viso pasaulio žmonių, kovojusių (ar vis dar tebekovojančių Ukrainoje) už laisvę, tačiau ši mintis iliustruoja kai ką gerokai svarbesnio – ji atskleidžia atsakomybę už savo valstybę, parodo, kad visi jautėsi atsakingi, visi jautėsi piliečiais, visi buvo tarsi vienas. Visi buvo Lietuva. Visa tauta tada budėjo.

Kadangi nėra įtaigesnio pasakojimo negu asmeninė patirtis, o dauguma mokinių tėvų, vykstant sausio įvykiams, jau galėjo būti šios istorijos liudininkais, jie gavo užduotį, vakare grįžus į namus, atsisėsti kartu su savo

vaikais ir uždegti ugnį. Žvakę ar židinių, tačiau įžiebtį gyvą ugnį. Tokią gyvą, kokia gyva tada viltis liepsnojo kiekvieno širdyje. Vilties ir laisvės liepsną. Įsižiūrėti į tą ugnį ir kurį laiką nieko nekalbėti, o tiesiog susikaupti tyloje prisiminti ir atiduoti pagarbą aukoms, papasakoti vaikams savo istoriją, savo išgyvenimus tomis dienomis. Ne kas kitas, o tėvų pasakojimas, jų pačių pavyzdys vaikams yra geriausias pamokymas.

Toks pasakojimas yra geriau negu bet kokie skaičiai, galintys iliustruoti įvykių platumą ir mastelį, mūsų tautos to meto susirūpinimą ir galią. Būtent ta vienybės galia tada ir nugalėjo Sovietų Sąjungą, nors pastaroji turėjo visas galimybes pralieti kraujo upes, žiauriai numalšinti visus pasipriešinimus, nes ji vis dar buvo didžiausia pasaulio valstybė, o laisvės gynėjai „į automatų šūvius atsakė skandodami: Lie-tu-va! Jie ir krito su šiuo žodžiu lūpose, nunešdami jį prie Dievo kojų.“ (Just. Marcinkevičiaus žodžiai, sausio 16 d., laidojant aukas).

Tačiau laisvė nebuvo duotybė, ją teko iškovoti. Pasipriešinimas okupantams – tai kova dėl laisvės, dėl svajonių, dėl ateities. Dėl laisvės, kuri buvo jau ne popierinė, o tikra – budėjimu, krauju ir tikėjimu sutvirtinta. Nevalia pamiršti, kad šita laisvė, nors ir iškovota, tačiau ji nėra amžina, nėra dovana visam laikui, prie jos reikia budėti amžinai. Tai kiekvienos sausio 13-osios aukos dovana mums. Ne Lietuvai, bet mums, nes žmonės ir yra toji Lietuva. Kiekvienos aukos likimas tapo mūsų likimu. Žuvusiųjų dėka esame laisvos šalies piliečiai, dabar galime kiekvieną šeštadienį susitikti mokykloje, mokytį vaikus, kurti jų ir savo ateitį. Todėl atsiminkime sausio įvykius, šią tragediją, o tuo pačiu ir laisvės šventę. Demokratijos, laisvės ir vienybės šventę, tačiau apipintą pačios brangiausios – gyvybės aukos – gedulo kaspinais.

Atsiminkime Sausio įvykius ir dar kartą paklauskime savęs, kas man yra Laisvė? Paklauskime, ką ji man suteikė? Kam turiu būti dėkingas už tai, kad esu laisvas? Atsiminkime šiuos klausimus ir švęskime.

Mokytojas

Eigirdas Saulius Kruopis

MOKINIŲ KŪRYBA

Mergaitės sukūrė pasakas, skirtas Sausio 13-osios aukoms atminti. Simboliškai kritusius už Lietuvos laisvę pavadino paukščiais, troškusiais laisvai skraidyti.

Laisvi paukščiai

Nuo senų laikų visi paukščiai buvo laisvi ir galėjo skristi labai aukštai, todėl jie buvo laimingi, nes niekas niekada jų neskriaudė. Kartą vienos šalies karalius nusprendė apriboti paukščiams laisvę: norėjo juos uždaryti į narvą, priversti tik jam čiulbėti, iš plunksnų gamintis šiltus drabužius... Karaliaus mintis išgirdo voverytė. Ji nubėgo ir paukščiams pranešė blogą žinią apie karaliaus planus.

Paukščiai nusprendė slėptis, kad neprarastų laisvės, nors ne visi buvo vieningi. Viena gulbelė pasiūlė kilti labai aukštai ir skristi kuo toliau nuo karaliaus. Trylika balandžių sutiko su tokiu gulbės pasiūlymu ir tą naktį bandė išskristi. Karalius, ruošdamasis miegoti, išgirdo paukščių balsus, susirūpino, kodėl jie nemiega. Supratęs, kad jie gali išskristi, paliepė savo tarnams surasti tuos paukščius. Kai tarnai juos surado, paukščiai jau buvo ore. Tarnai pradėjo šaudyti į paukščius, kulkos kliudė šešis balandžius. Jų kūnai krito žemėn, o sielos kilo į dangų. Šauliai nenustojo šaudyti, kulkos pakirto dar septynis skrajūnus. Liko viena gulbelė, kuri sutrikusi sklandė ore, virš krentančių balandžių kūnų. Viena kulka ją kliudė, bet gulbė dar nekrito. Tarnai įtūžo ir visi vienu metu taikėsi į gulbę. Dešimt kulų pervėrė jos kūną ir gulbė žuvo. Jos siela kilo į dangų ir matė krentantį savo balta, su krauju dėmėmis kūną.

Visų laisvų paukščių sielos pakilo į dangų ir tą naktį pavirto žvaigždėmis.

Sofija Vorobjovas, 7 klasė

Sofija Vorobjovas.
Mokyklos archyvo nuotr.

Keturiolika laisvės paukščių

Gyveno keturiolika paukščių. Jie buvo maži, gražūs, pažeidžiami, dėkingi – kiekvienas vis kitoks, unikalus. Karaliaus akimis, jie gyveno gerai: kiekvieną dieną palesinti įvairiomis sėklomis, pagirdyti tyru, šaltu, troškuli malšinančiu vandeniu. Bet paukščiai suprato, kad nebuvo teisybės. Senas karalius reikalavo kiekvieną mielą dieną dvi valandas čiulbėti – jis klausydavosi, kol ilsėjosi. Juk tai labai daug dėl vieno karaliaus, paukščiai tiesiog pavargdavo. Jeigu jie mažiau čiulbėdavo, karalius juos bausdavo, liepdavo dar dvi valandas giedoti. Dar paukščiai turėjo nulesioti nuo daugybės palangių apkritusius medžių žiedlapius, lapus, dulkes taip švariai, kad neliktų nė vienos dulkelės, vakare vėl čiulbėti lopsinę, kol karalius užmiega. Jie neturėjo nė laisvos minutės. Rūmuose gyvenantys žmonės jų negerbė: primėtydavo trupinių, maisto likučių, o jiems tekdavo tvarkyti.

Šiuos paukščius mylėjo tik viena mergaitė – princesė. Ji neturėjo nei brolių, nei seserų, o tėvai visada turėjo savo reikalų, puotaudavo, linksmindavosi. Maža princesė liūdėjo ir tik paukščiai jai teikė džiaugsmą.

Karalius paukščius užrakindavo ir neleisdavo jiems laisvai skraidyti. Kai jis užmigdavo maža mergaitė atrakindavo narvą ir linksmiai žaisdavo su jais. Vieną kartą mergaitė nusprendė paukščius išleisti laisvai paskraidyti. Tuo metu karalius dar nemiegojo. Jis išgirdo neįprastą paukščių triukšmą. Pažvelgęs pro langą, pamatė juos ir suprato, kad paukščiai gali negrįžti pas jį. Karalius griebė šautuvą ir nušovė visus paukštelius tik todėl, jog jie norėjo laisvės.

Princesė gaudžiai verkė ir jų labai ilgėjosi.

Karolina Ličkūnaitė, 7 klasė

Karolina Ličkūnaitė.
Mokyklos archyvo nuotr.

NORIU PAPASAKOTI

Kodėl vaikui svarbu skaityti? Apie knygų skaitymo naudą yra daug rašoma: knygos padeda lavinti kalbą ir žodyną, lavina mąstymą, žadina vaizduotę, suteikia žinių, ugdo emocijas ir gebėjimą įsijausti, suteikia jėgų ir įkvėpimo, moko etikos, paaiškina tikrovę, perteikia dalį mūsų kultūros paveldo...

„Mokyklos programos negana, kad užaugtum turėdamas tvirtą stuburą ir krintinį mąstymą. Tam reikia knygų ir kuo įvairesnių. Gyventi kitų gyvenimus, matyti jų akimis, jausti jų jausmus, vaikščioti jų batuose, sutikti su jais ar nesutikti... – geresnio recepto jaunam žmogui užaugti asmenybe aš nežinau“, – sako rašytoja Evelina Daciūtė. Mokyklos veiklos programoje yra numatyta daug renginių, skatinančių skaityti knygas. Džiaugiamės skaitančiais vaikais ir vertiname tėvų pastangas.

Aš laimėjau
piešdama Lietuvą!

Vieną dieną mano mokytoja Aldona Šapiro mums papasakojo, kad galima dalyvauti pašto ženklų konkurse „Mano Lietuva“, kurį rengė Čiurlionio galerija ir filatelistų draugija „Lietuva“. Mes su sese Kaja nutarėme dalyvauti. Juk smagu kurti ir piešti.

Pirmiausiai pasitariau su sese, mama ir močiute ir sugalvojau, ką noriu pavaizduoti piešinyje. Tuomet nupiešiau eskizą. Sunkiausiai buvo sugalvoti, ką kokia spalva spalvinti. Kai viską apgalvojau ir nusprendžiau, nupiešiau piešinį per keturias dienas.

Piešinyje pavaizdavau Lietuvos nacionalinius simbolius. Lietuvos kontūrą nupiešiau kaip medžio vainiką ant medžio kamieno ir nuspalvinau geltona spalva. Lietuvos kontūro viduje – Gedimino stulpai ir ąžuolo lapas. Jie simbolizuoja Lietuvos vienybę ir stiprybę. Foną nuspalvinau raudona spalva. Žalioje žolėje stovi gandrai, šliaužioja žaltys ir auga rūta. Panaudojau visas Lietuvos vėliavos spalvas. Norėjau piešinyje pavaizduoti nepriklausomybę, šalies tvirtumą ir žmonių santarvę.

Nekantriai laukiau konkurso rezultatų. Sužinojusi, kad laimėjau, labai apsidžiaugiau. Dabar turėsiu savo sukurtų pašto ženklų. Žinau, kad mama, tėtis, sesė, močiutė ir senelis manimi labai didžiuojasi. Ketinu vėl dalyvauti naujuose konkursuose. Aš tikiu savimi ir manau, jog vėl laimėsiu.

Ula Louise Olson. Šeimos albumo nuotr.

Ula Louise Olson, 4 a klasė Pašto ženklų konkurso piešinio nuotr.

Laisvės troškimas

Seniai seniai visi paukščiai gražiai draugavo, vieni kitiems padėdavo, stipresni globojo silpnesnius. Kai vandens paukščiai plaukiavo, virš jų skraidydavo ereliai ir gėrėdavosi saulėje švytinčiomis jų plunksnomis, žiūrėdavo, kaip antelės nardydavo, kaip mojuodavo sparnais iškilusios iš vandens, kaip krykavo... Vieną kartą antelė pakilo iš vandens, sparčiai kilo aukštyn ir skraidė su ereliais. Jų buvo trylika. Kada tik jie norėjo, skraidė, kada sugalvodavo, vandenyje gaudė žuvis, žaidė. O juk taip nedera - antelei su ereliais skraidyti. Kiti paukščiai pradėjo pavydėti jų laimės ir įskundė laisvus ir drąsius paukščius. Ponui nepatiko, kad jie pernelyg drąsūs, jis panoro sugriauti paukščių laimę. Ponas buvo piktas, todėl pradėjo šaudyti. Paukščiai išsigandę sutriko, išsisklaidė, skrido tolyn, o jiems reikėjo kilti kuo aukščiau. Juos pavijo kulkos, smigo į širdis, ir paukščiai žuvo. Paskutinąją nušovė antelę. Kiti paukščiai vėliau suprato, jeigu nekovo už

laisvę, niekada ir nebus laisvi, todėl paskelbė žinią: „Už laisvę reikia kovoti!“ Nuo tos dienos visi Sausio 13 dieną eina prie „paukščių kapų“ pagerbti jų, išreikšti dėkingumą kritusiems ir išsakyti savo mintis apie laisvę.

Renata Sujeta, 6 klasė

Renata Sujeta. Mokyklos archyvo nuotr.

Knygų skaitymas

Knygų skaitymas – puiki laisvalaikio forma. Skaitydama knygas, aš tarsi nusikeliu į kitą pasaulį, kuriame yra visai kitoks gyvenimas, pilnas burtų ir stebuklų. Knygų herojai būna laimingi, mylimi ir skriaudžiami. Jie moka viskuo dailintis.

Iš knygų sužinau labai įdomių, neįtikėtinų dalykų. Knygose randu naujų žodžių ir juos išmokstu. Ypač patinka stebuklinės pasakos, jose veiksmas vyksta kaip sapne: kalba gyvūnai, įveikiamos sunkiausios kliūtys, o svarbiausia, kad laimi gėris. Aš įsijaučiu į kūrinio veiksmą ir, atrodo, pati dalyvauju jame, jaudinuosi dėl skriaudžiamų ir nelaimingų.

Skaityu kiekvieną vakarą gal valandą, kartais mažiau, priklauso nuo kūrinio apimties. Skaityu ne todėl, kad gaučiau apdovanojimą, aš skaitau

Kamila Ličkūnaitė. Mokyklos archyvo nuotr.

su meile iš visos širdies. Esu laiminga, kad galiu skaityti lietuviškai, sužinoti daug naujo. Man labai patinka skaityti.

Kamila Ličkūnaitė, 7 klasės

Mano pirmoji knyga

Galvodama apie vaikystę, aš prisimenu savo pirmąją knygą, kurią man vakarais skaitydavo mama. Tarsi regiu violetinės spalvos viršelį su užrašu „Buratino nuotyčiai“.

Knygoje gyveno medinis ilganasis buratinas. Prisimenu lapę, katina, žmogų, labai ilgą barzdą – ryškios ir gražios knygutės iliustracijos. Aš pykstu, kad buratinas pardavė knygas. Niekas gero negalvojo ir apie lapę, man gaila Karlo.

Užmerkiu akis ir prisimenu savo vaikystės kambarį, kuriame stovi maža lovelė, daug žaislų ir vaikiški drabužėliai. Čia man skaitydavo pasakas. Įsiklausau išgirstu medžio darbų garsus, katino miauksėjimą, rakinamas duris, čiurlenantį vandenį, mergaitės balsą, cirko garsus... Tarsi vaikšto po namus mano vaikystė.

Man knygos labai svarbios, nes iš jų aš mokausi įvairiausių dalykų, elgesio taisyklių, pagarbos tėvams. Knyga gali būti apie pasaulį arba net ir apie tave patį. Dar ir dabar kartais

Patricija Pupinė. Mokyklos archyvo nuotr.

Mano žiemos atostogos

Nekantriai laukiame atostogų, o ypač laukiamos žiemos atostogos, nes būna dvi svarbios šventės, kada galima susitikti su artimaisiais, su giminėmis. Per šias atostogas su šeima važiuojame į Čikagą aplankyti senelių, pusbrolių ir pussesterių. Kelionė buvo ilga – užtrukome daugiau nei dešimt valandų, nuo namų nuvažiuojame 660 mylių.

Niekam nesakėme, kad atvažiuosime – buvo visiems staigmena. Tai buvo džiaugsmo, kai mus pamatė. Visi buvo laimingi: babytė negalėjo patikėti, kad mus mato, o močiutė net pravirko iš džiaugsmo. Mes visi buvome labai vieni kitų pasiilę.

Visi draugiškai ruošėme maistą, puošėme ir dengėme stalą – kiekvienas turėjome įpareigojimą. Kūčių vakaras buvo pagal visas tradicijas. Pavakarieniavę apsikeitėme dovanomis. Vėliau važiuojame į koncertą pasiklausyti kalėdinių giesmių ir į Bernelių Mišias.

Man labai patiko ši viešnagė, o labiausiai – Kalėdos. Visa šeima su-

sirinko iškilmingai šventei, visi kalbėjomės, juokavome, fotografavomės, kad ilgam išliktų šių Kalėdų prisiminimas. Labai vertingas buvimas kartu su didele šeima. Tiesiog buvo liūdna išsiskirti ir važiuoti namo. Naujuosius metus jau sutikome namuose su draugais. Geros atostogos greitai baigiasi.

Izabelė Vilimas, 7 klasė

Izabelė Vilimas. Mokyklos archyvo nuotr.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Vokietija investuos 110 mln. eurų

Vilnius (BNS) – Krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis pranešė išgirdęs pažadą iš Rukloje viešėjusios Vokietijos gynybos ministrės Ursula von der Leyen, kad jos šalis per artimiausius trejus metus metus investuos 110 mln. eurų į karinę infrastruktūrą Lietuvoje.

Vokietija investuos į karinę bazę Rukloje, kur yra įsikūrę maždaug per 500 šios šalies karių, vadovaujančių Lietuvoje dislokuotam tarptautiniam NATO batalionui.

Rukloje buvo paminėtos antrosios Lietuvoje dislokuoto NATO bataliono metinės.

Tarptautiniai batalionai kiekviename Baltijos šalyse ir Lenkijoje buvo dislokuoti 2017 metais, NATO siekiant atgrasyti Rusiją po jos veiksmų Ukrainoje.

U. von der Leyen žada investuoti 110 mln. eurų į karinę infrastruktūrą Lietuvoje. KAM nuotr.

Vokietija yra viena pagrindinių Lietuvos ginkluotės įsigijimų partnerių. Lietuva iš Vokietijos perka pėstininkų kovos mašinas, savaeigės haubicas, šarvuočius, laivų pabūklus, automatinius šautuvus ir granatsvaiddžius.

Pernai Lietuvos kariuomenės mechanizuotoji pėstininkų brigada „Geležinis Vilkas“ buvo priskirta vienai Vokietijos divizijai.

Lietuva sieks Espo išvados dėl Astravo AE

Vilnius (Aplinkos ministerijos inf.) – Lietuva sieks, kad Espo konvencijos šalys patvirtintų objektyvią tarptautinę išvadą, jog statybų aikštelė Astravo atominės elektrinės (AE) statybai buvo parinkta netinkamai, pažeidžiant konvenciją.

Espo konvencijos šalys 3 dienų susitikime Ženevoje spres, ar patvirtinti jos Įgyvendinimo komiteto parengtus sprendimus dėl Astravo AE statančios Baltarusijos ir kitų reikalavimus pažeidusių valstybių.

Skundą, kad atliekant Astravo AE poveikio aplinkai vertinimą buvo pažeista konvencija, Lietuva pateikė dar

2011 metais, negavusi Baltarusijos atsakymų į pateiktus esminius klausimus.

Komitetas 2017–2018 metais išnagrinėjo Astravo AE poveikio aplinkai vertinimo dokumentus ir nusprendė, kad Baltarusija pažeidė Espo konvenciją, nepagrindusi galutinio sprendimo Astravą pasirinkti aikštelę branduolinei jėgainei statyti.

Lietuva yra pagrindinė už 50 kilometrų nuo Vilniaus statomos Astravo AE jėgainės kritikė – jos teigimu, objektas statomas nesaugiai, nesilaikant tarptautinių išipareigojimų, tuo metu Minskas kaltinimus neigia.

Metinis prekybos augimas – vienas didžiausių ES

Vilnius (BNS) – Metinis mažmeninės prekybos augimas Lietuvoje buvo vienas didžiausių Europos sąjungos (ES) šalyse, skelbia Eurostatas.

Per metus – gruodį, palyginti su 2017 metų gruodžiu, mažmeninė prekyba Lietuvoje augo 4,7 proc., rodo pa-

skelbti ES statistikos tarnybos duomenys.

Sparčiau prekyba augo tik Slovėnijoje (11,2 proc.), Airijoje (7,5 proc.) ir Lenkijoje (4,9 proc.). Latvijoje per metus prekyba augo 2,2 proc., Estijoje – 0,6 procento.

J. Guaido padėkojo Lietuvai už pripažinimą

Vilnius (BNS) – Venesuelos opozicijos lyderis Juan Guaido padėkojo Lietuvai už pripažinimą laikinuoju prezidentu.

„Dėkojame Lietuvos vyriausybei už paramą mūsų kovai už demokratiją ir teisinę valstybę Venesueloje“, – pasakė J. Guaido.

„Lietuva, kaip ir daugelis Europos

šalių, pagal Venesuelos konstituciją pripažįsta Juaną Guaido laikinuoju Venesuelos prezidentu“, – sakė LR prezidentė D. Grybauskaitė.

J. Guaido mėgina priversti socialistą N. Maduro atsistatydinti, kad būtų galima sudaryti pereinamojo laikotarpio vyriausybę, o tada organizuoti naujus prezidento rinkimus.

Norima parduoti Kauno centrinį paštą

Vilnius (BNS) – Lietuvos paštas Kauno centrinio pašto pastatą parduoti siūlo ne iš gero gyvenimo, sako susisiekimą ministras Rokas Masiulis.

„Ši pozicija yra ne iš gero gyvenimo. Jeigu paštas būtų turtinga įstaiga, kur paštininkai gautų rinkos atlyginimus kaip privačiose kompanijose ir liktų dar pinigų pasirūpinti: atstatyti, renovuoti, tas erdves išpuošti – be abejo, tą ir turėtų daryti, – sakė R. Masiulis. – Bet kai sprendžiami pirmo gyvybinio būtinumo klausimai, kaip pa-

kelti algas vargingiausiems – tai yra situacija iš vargo, paštas nėra turtinga organizacija.“

Jis pabrėžė, kad šiuo metu paštininkai uždirba mažiausiai viešajame sektoriuje.

R. Masiulis taip pat priminė, kad Lietuvos paštui reikalinga tik labai maža dalis Kauno centrinio pašto pastato. Jis tikino, kad naujasis savininkas privalėtų išsaugoti pastato vertingąsias savybes, todėl pastatas nebūtų sunaikintas.

Sudomino D. Trump inauguracija

Washingtonas (BNS) – New Yorko federaliniai prokurorai pareikalavo prezidento Donald Trump inauguracijos komiteto narių perduoti dokumentų, susijusių su paaukotomis lėšomis ir išlaidomis.

Šiuo Manhattano prokuratūros nurodymu reikalaujama, kad komitetas perduotų dokumentus, susijusius su aukotojais ir paaukotomis sumomis, komiteto renginių dalyviais ir paaukotų lėšų teisiniu pagrindu, informavo televizija CNN. Pareigūnai taip pat nori išsiaiškinti, kokių aukų buvo gauta iš užsienio piliečių.

CNN, gavusi prokuratūros dokumento kopiją, pridūrė, kad iš šio įpareigojimo galima spręsti, jog pareigūnai aiškinasi įvairius galimus nusikaltimus, įskaitant neteisėtą susimokymą, klaidinančius pareiškimus, sukčiavimą, pinigų plovimą, įpareigojimo atskleisti informaciją pažeidimus, taip pat draudimą priimti auko-

jamas lėšas iš užsienio subjektų arba aukoti kito asmens vardu.

Prokurorai ypatingą dėmesį skiria bet kokiems ryšiams su vienu aukotoju – Los Angeles dirbančiu investuotoju į rizikingas sritis Imaadu Zuberi, taip pat su juo susijusia įmone „Avenue Ventures“, rašo dienraštis „The Washington Post“.

Apie inauguracijos komiteto veiklą anksčiau teisme jau yra liudijęs jo buvęs pirmininkas Rick Gates. Jis pripažino galimybę, iš komiteto buvo pavogta pinigų, pasinaudojant suklastotais dokumentais apie menamas išlaidas.

R. Gates sutiko sudaryti susitarimą su specialiuoju prokuroru Robert Mueller, vadovaujančiu tyrimui dėl D. Trump rinkimų kampanijos galimo susimokymo su Rusija. Vis dėlto kol kas neaišku, ar inauguracijos komiteto veikla tebėra nagrinėjama kaip šio tyrimo dalis.

Rusija kurs naujo tipo raketas

Maskva (BNS) – Rusijos gynybos ministras Sergejus Šoigu pareiškė, kad jo šalis per artimiausius dvejus metus turi pagaminti naujų tipų raketų sistemų, Washingtonui ir Maskvai sustabdžius savo išipareigojimus pagal vieną svarbią ginklų kontrolės sutartį. Jungtinės Valstijos ne kartą kaltino Rusiją pažeidžiant Vidutinio nuotolio branduolinių pajėgų (INF) sutartį, o amerikiečių prezidentas Donald Trump paskelbė, kad Washingtonas pradėjo pasitraukimo iš šio pakto procesą, kuris truks šešis mėnesius.

Imdamasis atsakomųjų veiksmų Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas pareiškė, jog Maskva taip pat traukiasi iš sutarties ir pradeda vystyti naujų tipų ginklus, kurie pažeistų Šaltojo karo laikų susitarimą.

Daugelis analitikų nuogastauja, kad JAV ir Rusijai atsisakius 1987 metais pasirašyto susitarimo, gali kilti naujos ginklavimosi varžybos.

S. Šoigu pareiškė: „2019–2020 metais turime sukurti jūrų sistemos ‘Kalibr’ antžeminę versiją, ginkluotą tolimojo nuotolio sparnuotomis raketomis, kurios pademonstravo gerus

rezultatus Sirijoje“.

„Per tą patį laikotarpį taip pat turėsime sukurti antžeminę raketų sistemą su tolimojo nuotolio hipergarsinėmis raketomis“, – pridūrė jis.

INF sutartis draudžia antžeminės trumpojo ir vidutinio nuotolio raketas, išskyrus paleidžiamas iš oro ar jūros.

Gynybos ekspertai mano, kad tokių raketų pritaikymas antžeminiam naudojimui bus naudingas Rusijai, nes gaminti šiuos ginklus bus pigiau ir greičiau.

„Naudodami iš jūros ir oro paleidžiamas raketas galėsime reikšmingai sumažinti laiką, reikalingą naujoms raketoms pagaminti, taip pat jiems būtiną finansavimą“, – teigė S. Šoigu.

Jis taip pat pavedė gynybos pareigūnams didinti „šiandien vystomų“ antžeminių raketų maksimalų nuotolį.

Pasak gynybos ekspertų, kadangi antžeminės vidutinio nuotolio raketos yra pigesnės, Rusija teoriškai galėtų dislokuoti tokių sistemų vietovėse, iš kurių būtų pasiekiami taikiniai Europoje.

Švedijoje pavogtos karališkosios regalijos surastos

Stokholmas (BNS) – Iš vienos Švedijos katedros pernai pavogtos kultūrinė ir istorinė prasme neįkainojamos karališkosios brangenybės galimai buvo surastos, paskelbė policija.

Pavogtos karaliaus Karlo IX laidotuvių regalijos buvo aptiktos Stokholmo rajone. Sulaikytas 22 metų Švedijos pilietis, galimai pavogęs 65 mln. kronų (6,3 mln. eurų) vertės brangenybių, įskaitant brangakmeniais puoštą karūną.

1611 m. regalias, skirtas karališkųjų asmenų laidotuvėms, iš Strängnäs katedros liepos 31 d. pavogė du asmenys.

Kai kurios laidotuvių regalijos yra laikomos Strengneso, Upsalos ir

Iš Strängnäs katedros pavogtos karališkosios brangenybės laikomos nacionalinėmis vertybėmis. Garderob Julia nuotr.

Vesteroso katedrose, bet Švedijos karūnos brangenybės saugomos karališkųjų rūmų Stokholme požemiuose.

Venecija brangs vienadieniams turistams

Venecija (ELTA) – Venecija įgyvendina savo planus dėl atvykstančių turistų apmokestinimo. Jau nuo gegužės į miestą atvykstantys lankytojai turės susimokėti nuo 3 iki 10 eurų – priklausomai nuo metų laiko.

Mokestis bus imamas iš turistų, vienai dienai atvykstančių automobi-

lais, traukiniais ar laivais, įskaitant kruizinių laivų keleivius. Brangiausiai „bilietas“ kainuos šventadieniais, kai lankytojų srautai yra didžiausi. Kas mieste liks nakvoti, tam mokesčio mokėti nereikės.

Piko metu per dieną Veneciją aplanko iki 130 000 turistų.

Spausk: ENTER

Perspėjimas turintiems „iPhone“

Per visą pasaulį nusirito perspėjimai naudo-jantiems „Apple“ pokalbių programėlę „Fa-ceTime“.

Paaishėjo, kad dėl programėlės saugumo spragos, skambinantis žmogus gali klausytis to žmogaus, ku-riam skambina, net jei šis neatsiliepia. Pranešama, kad įsijungia ne tik išmaniojo įrenginio mikrofonas, bet ir kamera.

Tinklalapiui theverge.com pavyko susisiekti su „Apple“ atstovu, kuris situaciją pakomentavo taip: „Mes žinome apie šią spragą. Vėliau šią savaitę iš-leisime programinės įrangos atnaujinimą, kuriame ši spraga bus ištaisyta“.

Tinklalapio theverge.com žurnalistai išbandė, kaip ši spraga iš tiesų veikia. Žmogus skambina kam-nors per „FaceTime“ programėlę telefone ir pasi-renka vaizdo skambutį, jei prieš kitam žmogui atsi-liepiant prie skambučio pridėsite savo telefono nu-merį, programėlė tai supras kaip aktyvų konferen-cinį pokalbį ir pradės siųsti garsus iš žmogaus, ku-riam skambinate aplinkos, net jei tuo metu jis nebus atsiliepęs.

Paprasciau kalbant, jums skambinantis žmogus per jūsų telefono mikrofoną gali klausytis, kas vyksta jūsų aplinkoje, prieš jums atsiliepiant. Dar blogiau yra tai, kad jei žmogus negali atsiliepti ir paspaudžia telefono išjungimo ar garso reguliavimo mygtuką, programėlė ima transliuoti ne tik garsą,

Saugumo sumetimais kol kas naudotis „Face Time“ programėle nepatariama.

AppleInsider nuotr.

bet ir vaizdą. Specialistai pataria iki to laiko, kol ši „FaceTime“ spraga bus pataisyta, išjungti progra-mėlę. Kitu atveju, nežinia, kas ir kada gali imti klau-

„Technologijos.lt“

Tiesioginės kameros Lietuvoje. Stebėkite gyvai!

Puikus ir paprastas naudoti tinklalapis, leidžia ne tik stebėti įdomiai atrinktas Lietuvos vietas, tačiau ir plačiau su jomis susipažinti bet peržiūrėti nuotraukas.

Visą projektą ir galimybes pasirinkti ka-meras rasite šioje nuorodoje: <http://lietu-voskamos.lt> arba www.lietuvatavodet-ne.lt.

Žinoma, yra ir kitų tinklalapių, sutei-kiančių šį malonumą.

Štai keletas jų: vaizdas nuo Parnidžio kopos Neringoje, tiesioginė transliacija nuo Palangos tilto, tiesiogiai iš Katedros aikštės Vilniuje, iš Trakų ir kitų vietovių.

„Draugo“ inf.

Interneto ryšys Lietuvoje – vienas pigiausių ES

Europos Komisijos paskelbto ty-rimo duomenimis, Lietuva yra viena iš keturių Europos Są-jungos (ES) valstybių, kuriose fiksuo-tas plačiajuosčio interneto ryšys yra pi-giausias.

Kitos į pirmą ketvertuką paten-kančios šalys yra Rumunija, Latvija ir Vengrija.

Europos Komisijos užsakymu at-lik tame tyrime išanalizuotos 2017 m. plačiajuosčio interneto ryšio kainos 28 ES valstybėse, taip pat Islandijoje, Norvegijoje, Japonijoje, Pietų Korėjo-je, Kanadoje ir JAV. Kiekvienoje šaly-je buvo tiriami 5 didžiausių interneto paslaugų teikėjų viešai skelbiami duo-menys.

Tyrime buvo atsižvelgta į galimus duomenų perdavimo kiekius, taiko-mas nuolaidas, įvairių paslaugų teiki-mo sutarčių trukmę ir telefonijos lai-ko limitus. Be to, kiekvienoje paslau-gų grupėje buvo išskirti ir įvairūs duomenų perdavimo greičiai nuo 0,144 Mbps iki daugiau kaip 1Gbps.

Tyrimo duomenimis, ES valsty-

bėse fiksuotas plačiajuostis interneto ryšys palankiausiomis kainomis tei-kiamas Rumunijoje, Latvijoje, Veng-rijoje ir Lietuvoje. Po jų pagal kainas seka Prancūzija, Slovakija ir Lenkija. Pačios brangiausios interneto pa-slaugos – Ispanijoje, Maltoje ir Portu-galijoje.

Įvertinus kitas pasaulio šalis, pa-gal mažiausias kainas visose minėto-se paslaugų grupėse pirmuoja Pietų Korėja – čia net pigiausi pasiūlymai už-tikrina didesnę nei 100 Mbps duomenų perdavimo greitį. Itin greito (daugiau kaip 100 Mbps) interneto ryšio pa-slaugos ES valstybėse kainuoja pana-šiai kaip Japonijoje. JAV ir Kanadoje fiksuotas interneto ryšys, ypač grei-tesnis nei 100 Mbps, yra brangesnis nei ES.

Susisiekimo ministerijos duome-nimis, pagal plačiajuosčio ryšio skvar-bą (abonentų skaičių 100 gyventojų) 2017 m. Lietuva buvo 3 Europoje ir 13 pasaulyje.

„Rasome.lt“

Ar išjungdami programėles tausosime akumuliatorių?

Dažniausiai programėlių išjun-gimas neturės jokio poveikio te-lefono akumuliatoriui.

Daugelis mobiliųjų programėlių, kai jų nenaudojame, išsaugo informaciją ir persijungia į laukimo režimą – daugiau energijos praktiškai nevarto-ja.

Tiesa, kai kurios programėlės pa-čios ir neišsijungia. Pavyzdžiui, pro-gramėlės, kurios seka naujienų srautą arba praneša apie skambučius, nuolat veikia budėjimo režimu ir naudoja energiją. Jas išjungus – telefonas veiks ilgiau.

„Rasome.lt“

Būna situacijų, kaip telefono akumuliatorių reikia patausoti.

Tele2 nuotr.

Euro ir kitų valiutų santykiai (2019 metų vasario 6 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,88 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,63 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,67 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,14 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,60 €

SVEIKATA

Ką mes žinome apie „Saulėlydžio“ sindromą

GYD. ONA RADZEVIČIENĖ

Tamsūs žiemos vakarai sukelia ne tik depresiją, o taip pat ir būseną vadinamą „Saulėlydžio“ sindromu (Sundown syndrome). Tad, kas tai yra ir kokius žmones ši būseną vargina?

Šis sindromas yra ne liga, o neuropsichinė būseną. Leidžiantis saulei, asmenys, sergantys demencija (senatvine silpnaprotyste) ir turintys suvokimo sutrikimų tampa neramūs, sujaudinti, pasimetę, nesiorientuoja aplinkoje. Kartais jie tampa pikti, kelia balsą, mato ir girdi tai, ko, iš tiesų, nėra. Tokie požymiai gali atsirasti ir kitu paros laiku, net ir naktį, bet dažniausiai tai įvyksta vėlai po pietų ir ankstų vakarą. Nors mokslininkai šią būseną sieja su demencija, bet kartais ji gali išsivystyti ligoninėse, kaip reakcija į skausmą, į medicininės procedūras, sergant šlapimo takų infekcija, o taip pat ištroškus, išalkus, pervargus, blogai miegant bei nuobodžiaujant.

Kodėl šis sindromas atsiranda ir kas tai lemia?

Nėra tiksliai nustatytos „Saulėlydžio sindromo“ išsivystymo priežastys. Yra keletas prielaidų, nurodančių ryšį tarp „Saulėlydžio“ sindromo ir vidinio biologinio laikrodžio sutrikimų, atsirandančių sergant demencija bei Alzheimerio ligomis. Vidinis biologinis laikrodis, reguliuojamas cirkadinio ritmo, apsprendžia ne tik miego ir budrumo laiką, bet ir asmenų aktyvumo lygį bei elgesį skirtingu paros laiku. Studijos patvirtino, kad biologinio laikrodžio sutrikimai, sergantiems demencija, dažnai sukelia „Saulėlydžio“ sindromo išsivystymą, o taip pat įtakos turi ir nuovargis bei ligos, šviesos stygius, vakaro šešėlių pagausėjimas, nesiorientavimas aplinkoje, sunkumas atskiriant sapnus nuo realybės.

Kaip padėti asmenims, kuriems jau išsivystė „Saulėlydžio“ sindromas

Šį sindromą išgydyti sudėtinga, bet jo požymius galima sumažinti bei valdyti nustatant tokį dienos ir miego režimą, kuris sumažintų pavargį, o tuo pačiu ir vakarinį sumišimą. Pakankamai fiziškai stipriems asmenims rekomenduojama padidinti fizinį aktyvumą dienos metu, nes nuvargus, no-

rėsis anksčiau eiti miegoti vakare. Tuo pačiu, stengtis riboti dienos miegą ir trumpinti miegojimo laiką iš esmės. Kad tai pasiekti, siūloma vengti kofeino turinčių gėrimų bei saldumynų, nes kofeinas dirgina smegenis ir dar labiau padidina dirglumą bei nevartoti jų antroje dienos pusėje. Nemažą įtaką turi ir mitybos reguliavimas. Didesnė maisto dalis turėtų būti suvartojama priešpiečių metu, o vakarienei rekomenduojamas mažiau energijos ir porcijų kiekiu pagrįstas maistas.

Asmenims, linkusiems į „Saulėlydžio“ sindromą, leisti pasirinkti patinkančią, patogią miegojimo vietą. Kambaryje turėtų būti mieli, malonius prisiminimus keliantys daiktai, artimųjų nuotraukos. Nakčiai siūloma palikti silpną apšvietimą, nes tamsa ir blogas regėjimas dar labiau didina baimę ir neramumą. Taip pat reikėtų pasirūpinti geresniu apšvietimu, nes yra pastebėta, jog kuo mažiau šviesos ir daugiau šešėlių, tuo didesnis sumišimas. Be to, vakarais reikėtų vengti triukšmo, riboti bauginančių televizijos laidų žiūrėjimą. Siūloma paklausti ramios, atpalaiduojančios, jūros ošimą primenančios muzikos. Požymiams sušvelninti tinka miego hormono melatonino preparatai. Jie skiriami mažomis dozėmis derinant su šviesos terapija.

Kaip elgtis su asmenimis, esančiais sumišimo būsenoje?

Pirmiausia, pasistengti išlikti ramiais ir dėmesingais, klausiti, ar ko norėtų, priminti, koks paros metas, nesignifyti, o stengtis nuraminti. Jeigu asmuo nori judėti ar vaikščioti, geriau nestabdyti, tačiau stebėti, sukuriant saugią aplinką.

„Saulėlydžio“ sindromas išsekiną ligočius, o taip pat juos prižiūrinčius asmenis bei šeimos narius. Gal šie patarimai padės tapti kantresniais bei atlaidesniais supantiems artimiesiems, o kartu palengvins jūsų ir jūsų mylimų žmonių gyvenimą. Jei šie patarimai nepadės, patariama kreiptis į gydytoją, kuris patikrins vartojamus vaistus ir nustatys, ar jie nėra „Saulėlydžio sindromo“ išsivystymo priežastimi bei paskirs atitinkamą gydymą.

Paruošta remiantis:
www.mayoclinic.org,
www.WebMD,
en.m.wikipedia.org,
www.Healthline.com

MANO VIRTUVĖ

Ar tai būtų Valentino dienos vakaras, ar jaukus savaitgalis šeimos rate, jūsų pastangos pagaminti šiuos šokoladinius skanėstus tikrai bus įvertintos.

Šokoladiniai morengai

Reikės:

7 oz (100 g) plytelės šokolado
6 kiaušinių baltymų
1 puodelio + 1/2 cukraus pudros
1 desertinio šaukšto vyno acto
1 arb. šaukštelio kukurūzų krakmolo
1 šaukšto kakavos
1 arb. šaukštelio geros kokybės tirpios kavos

Šokoladą sudrožti peiliu juostelėmis. Orkaitę įkaitinti iki 120 C (250 F).

Baltymus suplakti iki standumo – iš pradžių plakant lėtai, o po to padidinus greitį iki maksimalaus.

Intensyviai plakant suberti po šaukštą visą cukraus pudrą, kukurūzų krakmolą, vyno actą ir kakavą.

Plakti plakikliu 5–7 minutes.

Išplakus suberti šokolado drožles ir 1 arb. šaukštelį geros kokybės tirpios kavos.

Kepimo skardą iškloti kepimo po-

pieriumi ir šaukštu dėti baltymus paliekant tarp morengų nemažus tarpus.

Kepti įkaitintoje orkaitėje karšto oro režimu apie 1 valandą.

Išjungus orkaitės durelių neatidaryti ir dar apie 1 val. palaikyti, kol morengai prauš.

Perlaužus morengą vidus turi būti minkštas.

Galima patiekti su uogomis arba sirupu.

Migdoliniai sausainiai su šokoladu

Tešlai:

1/2 puodelio maltų migdolų
1 puodelio cukraus pudros
1 šaukšto kakavos miltelių
3 baltymų (kambario temperatūros)
1 arb. šaukštelio sviesto

Glajui:

5,3 oz (150 g) juodojo šokolado, sulaužyto gabaliukais
1/4 puodelio tirštos plakamos grietinės

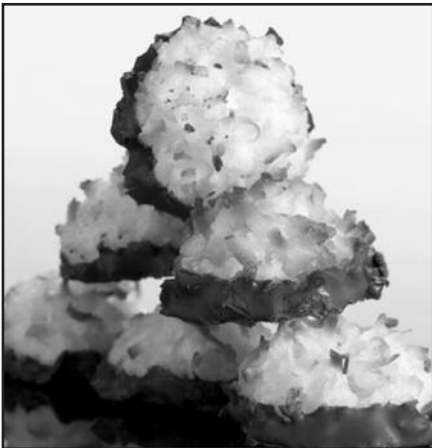
Orkaitę iš anksto įkaitinti iki 150 C (300 F).

Sumaišyti maltus migdolos, cukraus pudrą ir kakavos miltelius. Sudėti neišplaktus baltymus, išminkyti tešlą ir dubenį su tešla uždengti drėgna servetėle. Palikti 2 valandoms.

Kepimo skardą iškloti kepimo pieriumi, patepti sviestu.

Šaukšteliu iš tešlos dėti mažus kamuoliukus didesniu atstumu viena nuo kito. Šlapiu teptuku kamuoliukus iš viršaus paspausti.

Kepimo formą dėti į įkaitintą orkaitę ir kepti 5 minutes. Tada padidinti

temperatūrą iki 210 C (410 F) ir kepti dar 5 minutes.

Kepimo skardą ištraukti iš orkaitės ir atkėlus kepimo popierių įpilti šiek tiek šalto vandens (tarp kepimo skardos ir kepimo popieriaus), kad sausainiai atvėstų.

Paruošti glajų. Užvirti grietinėlę, sudėti šokolado gabaliukus ir maišyti, kol šokoladas ištirps. Tuomet nukelti nuo ugnies ir plakti, kol masė atvės.

Nuimti sausainius nuo kepimo popieriaus. Vieno pagrindą patepti glajumi ir suklijuoti po du.

Skanaus!

Jūsų Indrė

Rimtautas Aleksandras Dabšys

(1934–2018)

REGINA GASPARIENĖ

Praėjusių metų gruodį Los Angeles lietuvių visuomenė atsisveikino su ilgamečiu Lietuvių Bendruomenės vadovu, visuomeninio darbo darbininku, skautu, lietuviškos dainos puoselėtoju, Los Angeles Vyrų kvarteto nariu, tauriu lietuviu Rimtautu A. Dabšiu. Niekada nesirgęs, „nedraugavęs“ su gydytojais visą savo gyvenimą, staigiai pasiligojo ir nebegalėjo po ligos atsigausti.

Rimtautas Aleksandras Dabšys gimė Marijampolėje, kur jo tėvas, Vytauto Didžiojo universitete baigęs teisę, dirbo teisėju, vėliau šeima gyveno Šiauliuose ir Radviliškyje. Išsisaugoję ir perkentę pirmąjį bolševikinį režimą, praleidę nacių okupaciją ir, bijodami grįžtančios raudonosios armijos, tėvai su savo giminėmis iš Klovainių, Rozalimo kraštiečiais, pasileido pabėgėlių keliais. Jie Vokietijoje, Diepholzo lageryje, praleido beveik penkerius metus. Čia Rimtautas mokėsi lietuvių mokykloje ir kartu pradėjo dainuoti Mykolo Liuberskio vyrų chore. Choro vadovas 13-metį Rimtautą dažnai kviesdavo pademonstruoti bosams, kaip turi skambėti žemosios boso balso gaidos. Karui pasibaigus laimingai pateko į anglų zoną. 1949-aisiais pasiekė Amerikos krantus ir – tiesiai į Los Angeles.

Baigęs Loyola gimnaziją įstojo į California State University, LA, kurį baigė įgijęs mechanikos inžinieriaus diplomą. Vėliau apgynė pramoninės psichologijos magistro laipsnį. Ilgai dirbo karo aviacijos pramonėje lėktuvų technikos vadovaujantuoju konstruktorium. Dirbusieji karo pramonėje darbuotojai buvo įslaptinti, jiems buvo ir tam tikrų suvaržymų kelionėse po šalį, kurios buvo Sovietų Sąjungos įtakoje. Švenčiant Rimtauto aštuoniasdešimtmetį, jis juokais pasakojo draugams linksmą atsitikimą grįžus iš kelionės po laisvą Lietuvą. Tai buvo apie šeštus laisvos ir nepriklausomos Lietuvos metus, kuomet Lietuva jau pamažu judėjo Europos Sąjungos ir NATO link, vis daugiau remiama kitų laisvų kraštų. Grįžęs į darbą Rimtautas buvo pakviestas ir išsakytas parašyti ataskaitą apie savo kelionę po Europą. Pakviestas pasikalbėti su atsakingu darbuotoju, sužinojo, kad jo įslaptinimas yra panaikintas, ir jam teko aiškintis, kodėl važiavo, kur buvo, su kuo susitiko. Jo argumentas pokalbio pabaigoje buvo – kad jis lankėsi demokratinėje, laisvoje Lietuvoje, stojančioje į Europos Sąjungą ir NATO, į ką saugumo darbuotojas atsakęs, kad Lietuva dar nėra laisva, bent jo knygoje.

1962-aisiais jis susituokė su Birute Reivydaite, užaugino tris vaikus: Vyta, Tada ir Audrą. Kaip prisiminė Vyta, kalbėdamas prisiminimų pietuose, a. a. Tėtis visada kreipė juos į mokslą, sakydamas, kad mokslas labai svarbu. Vaikus įtraukė į skautų veiklą, rodydamas puikų darbo pavyzdį. Kaip pasakojo pats Rimtautas, jiedu su architektu Rimu Muloku buvę ne tik pagrindiniai Rambyno įsigijimo varikliai, bet ir stovyklos statybų inžinieriai ir geri santechnikai bei statybininkai. Jie Rambyne statė virtuvę, dengė stogus, kasė šulinį savo jėgomis, ir per keturiasdešimt metų jų įstatyti variniai vamzdžiai nė karto nebuvo užsikimšę, o stogas laikosi iki dabar. Toks buvo tėvų-skautų padarytas darbas, kaip didysis pavyzdys vaikams. Ne tik visus vaikus įtraukė į skautiją, bet ir trečioji karta išlaiko senelio prisiminimą. Todėl Dabšių atžalos liko lietuviškos.

Rimtautas Dabšys ilgai dirbo BALF'e, daugybę kartų buvo renkamas Los Angeles Lietuvių Bendruomenės pirmininku, dalyvavo ir rėmė visas kultūrinės ir politinės Lietuvos laisvinimo organizacijas. Visi posėdžiai vykdavo jo bute, daugiausia Hyperion gatvėje, kuris yra visai netoli nuo lietuvių bažnyčios. Buvo giliai tikintis žmogus, nuoširdžiai dirbo ir rėmė lietuvių parapiją. Rėmė absoliučiai visas dirbančias lietuviškas organizacijas.

Rimtautas savo meilę Lietuvai išreiškė ne tik remdamas kultūrinius lietuvių visuomenės darbus, bet ir aktyviausiai įsiliedamas į lietuviškos dainos platinimą. Savo galingu bosu ir puikiausiai įvaldytu sceniniu menu jis tapo sunkiausių operėčių partijų atlikėju, kai jo žemas bosas išdainuodavo natas, nepaklusnias kitiems dainininkams. Jis buvo centrinis LA Vyrų kvarteto ansamblio dainininkas ir su a. a. Broniu Seliuku, a. a. Emanueliu Jarašūnu ir Antanu

LA Vyrų kvartetas (iš k.): Rimtautas Dabšys, Antanas Polikaitis, Bronius Seliukas ir Emanuelis Jarašūnas. Šeimos archyvo nuotr.

A † A ANTANAS B. NORKAITIS

Mirė 2019 m. vasario 1 d. New Lenox, IL.

Gimė 1933 m. sausio 19 d. Lietuvoje.

Gyveno Homer Glen, IL.

Nuliūdę liko: žmona Dalia Kudirkaitė-Norkaitienė; dukros – Linda, Kristina, Karina Paškauskienė su vyru Denis ir Judita Mikužienė su vyru Antanu; anūikai – Anthony su žmona Heather, Emily su vyru Patrick, Peter su žmona Anna, Andrew su žmona Jaime, Katie su vyru Nick, Kurt, Karl, Antanas, Liana ir Lukas; proanūikai Lyla, Vivie, William, Henry, Noah, Hannah ir Peyton bei kiti gimines Amerikoje ir Kanadoje.

Atsisveikinimas vyks ketvirtadienį, vasario 7 d., nuo 3 val. p. p. iki 8 val. v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (prie Derby Rd.), Lemont, IL. Taip pat – penktadienį, vasario 8 d., nuo 9 iki 10 val. r. Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, 2700 W. 69th St., Chicago (Marquette Park), kurioje 10 val. r. bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidotuvių direktorius – Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600
www.petkusfuneralhomes.com

Polikaičiu dainavo daugiau kaip keturiasdešimt metų. Su koncertais jie apkeliaavo visas lietuvių kolonijas Amerikoje, Lotynų Amerikos šalyse, Kanadoje, Australijoje ir Europoje. Laisvėjančiai Lietuvai suruošę koncertus, jie aplankė seniai išsvajotas, nematytas vietas Tėvynėje. Ta kelionė LA Vyrų kvartetui buvo džiaugsmingas susitikimas su laisvo žodžio ištroškiais tėvynainiais. Išdainavo visą ilgą, susikaupusį per tiek metų svetimos šalyse, laisvės troškimą ir didelę meilę Lietuvos žmonėms. Žmonės ėjo jų klausyti tūkstančiais, jų kelionė po Lietuvą buvo laisvės atgavimo troškulio išraiška visoje šalyje. Susitikimai su giminėmis, pasilikusiais okupuotame krašte, kėlė didžiulį džiaugsmą, gaudulį ir ašaras. Iš Tėvynės jis grįžo pajaunėjęs, atsigavęs, kol jo neužklupo kaklo kaulo lūžis ir vėliau klatinga kraujo liga.

Apie savo susitikimus su velioniu R. Dabšiu kalbėjo jo draugai. Danguolė Varnienė priminė, kad jis buvo pats pirmasis Lietuvių bendruomenės pirmininkas; Sigutė Miller su-

skaičiavo, kad Rimtautas skautu išbuvo 60 m.; Violeta Gedgaudienė sakė, kad ji buvo jį išimylėjusi dar būdama vaikas; Danutė Mažeikienė išsakė giliausią pagarbą Rimtautui, kai jų šeimai atsitikus nelaimei, Rimtautas pirmasis atėjo su nuoširdžia pagalba. Prof. Algirdui Avižieniui Rimtautas buvo pats pirmas lietuvis, sutiktas Californijoje. Sūnus Tadas papasakojo apie paskutines Velionio dienas ir baigdamas dėkojo visiems, kas atėjo Rimtautą palydėti į paskutinę kelionę. Jis kalbėjo, kad jų tėtis buvo nuostabus darbininkas ne tik visuomenei, bet ir savo šeimai jis paliko pavyzdį, kaip reikia gyventi, dirbti ir mylėti savo lietuvišką kilmę.

Toks buvo nuo mano krašto kilęs Rimtautas Dabšys, gabus galingos lietuvių pramonės inžinierius-konstruktorius, lietuvių visuomenės darbininkas ir savo vaikų auklėtojas. Mes visi ilgai prisiminsime tą nepaprastai draugišką asmenį, kuris mus praturtino savo geru charakteriu. Lai būna jam lengva Californijos Holy Cross žemėlė.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PUSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarti galima angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

ADVOKATAI

**Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS**
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Vasario 9 d., šeštadienį, 7 val. v. Pasaulio** lietuvių centre, Banio šeimos salėje vyks Valentino šventės vakaras. Rengėjai – Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopa. Daugiau informacijos tel. 224-806-5294, 708-387-0513.

■ **Vasario 10 d. 3 val. p. p. Carl Sandburg** High School Performing Arts Center, 13300 S. La Grange Rd., Orland Park, IL vyks lietuviško miuziklo „Šnekučiai“ premjera. Daugiau informacijos tel. 630-640-9817 ir 773-547-0520.

■ **Vasario 12 d., antradienį, 7 val. v. Scan-**dinavia House, 58 Park Avenue, New York, NY 10016, bus rodomas Roko Darulio ir Ronaldo Buožio dokumentinis filmas „Rūta“ apie olimpinę plaukimo čempionę Rūtą Meilutytę. Kviečia LR generalinis konsulas New Yorke.

■ **Vasario 16 d. 7:30 val. v. Pasaulio lie-**tuvių centre Lemonte, minėdami savo sceninės veiklos 25-metį, scenoje koncertuos Irena Starošaitė ir Žilvinas Žvagulis. Informacija tel. 312-731-4524.

■ **Vasario 18 d., pirmadienį, 12 val. p. p.** Lemonto centre (230 Main Street) vyks tradicinis iškilmingas Lietuvos vėliavos iškėlimas Vasario 16-osios proga. Organizatoriai – Pasaulio lietuvių centras, JAV Lietuvių Bendruomenė ir Lemonto miestas. Dalyvaus LR generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius, Lemonto meras John Egofskas, šiauriniai. Kviečiame visus atvykti į šį šventinį renginį.

■ **Vasario 22–24 d., Nevados lietuviai** kviečia slidinėti drauge South Lake Tahoe, The Ridge Resorts 400 Ridge Club Drive Stateline NV 89449. Daugiau informacijos – el. paštu nvlietuviai@gmail.com arba tel. 775-303-4657.

■ **Kovo 2 d., šeštadienį, 6 val. v. Balzeko** lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd. Chicago, IL, vyks Mažosios Lietuvos fondo ir draugijos organizuojamas tradicinis Užgavėnių „Šiupinys“. Meninę programą atliks solistė Nida Grigalavičiūtė ir šokių grupė „Suktinis“. Po vakarienės – šokiai ir dainos. Vietas užsisakyti tel. 630-969-1316 (Ramūnas Buntinas).

Antradienio popietę „Draugo“ redakcijoje apsilankė lietuviško miuziklo „Šnekučiai“ kūrybinė grupė. Svečiams įdomu buvo pamatyti ne tik pirmąjį, 1909-ųjų liepos 12-osios „Draugo“ numerį, bet ir naujausius laikraščius su būsimo spektaklio anonsais. Juos taip pat sudomino ir nustebino gausus knygų bei muzikinių plokštelių pasirinkimas „Draugo“ knygyne. Priminsime, kad miuziklo „Šnekučiai“ premjera – jau šį sekmadienį, vasario 10 d., 3 val. p. p. Carl Sandburg High School Performing Arts Center, 13300 S. La Grange Rd., Orland Park, IL 60462.

Audronės Kižytės nuotr.

Čikagos lietuvių istorijos

Filmo kūrimo Čikagoje akimirka (iš k.): operatorė Kristina Sereikaitė ir režisierė Ramunė Rakauskaitė.
R. Rakauskaitės archyvo nuotraukos

Atkelta iš 1 psl.

R. Rakauskaitės filme „Kelionės namo“ pristatoma dar niekada kine nepasakota istorija apie pirmąsias Amerikos lietuvių patirtis grįžus aplankyti okupuotą tėvynę. Filmo herojai – daugeliui Čikagos lietuvių pažįstami antrosios bangos emigrantai arba jų vaikai, tarp jų – Henrieta ir Indrė Vepštas, Daina Čyviene, Teresė Boguta, Birutė ir Vytautas Zalatoriai, Petras Kisieličius, Kornelijus Jazbutis, Kimo Arbas...

Neseniai lankydamasi Čikagoje, režisierė trumpai pasakojo apie tai, kas paskatino kurti šį filmą. Ji teigė susižavėjusi vadinamąja dypukų karta jau senokai, daugiau nei prieš dešimtmetį, kai pati gyveno ir dirbo Čikagoje. Ilgai brendusi mintis sukurti filmą įgavo pavidalą, režisierėi atradus idomos filmuotos medžiagos. Nepaisant sovietų draudimų, dalis Amerikos lietuvių slapta fiksavo savo viešnages okupuotoje tėvynėje. Sovietinė realybė priminė absurdo teatrą: kiekvienam

paskirti „svetingi palydovai“, instrukcijos, kaip elgtis, slapti pasiklausymai, draudimai išvažiuoti iš Vilniaus. Vertingą medžiagą režisierė papildė Čikagos lietuvių liudijimais.

„Kartais taip atsitinka, kad net sunku nusakyti, iš kur atkeliauja idėjos. 'Iš aukščiau', galima sakyti. Tačiau net man pačiai šis sumanymas iki šiol labai patinka. Manau, kad Amerikos lietuvių vizitai sovietinėje Lietuvoje – mažai nagrinėta tema, ypač meno kūriniuose. Kai pradėjau domėtis šia tema, rinkti medžiagą, ieškoti herojų, supratau, kad tai, kur kas gilesnė ir platesnė tema, nei tik prarastos Tėvynės aplankymas. Į ją sutilpo visa šios kartos – karo pabėgėlių ir jų vaikų, istorija. Čia susipina daug tragikomiškų istorijų“, – „Draugui“ yra sakiusi R. Rakauskaitė.

Apie „Šeršėliafam“ festivalį ir jame Čikagos lietuviams pažįstamų žmonių papasakotas istorijas – vėlesniuose „Draugo“ numeriuose.

„Draugo“ inf.

Filmuojamas pokalbis su viena iš filmo herojų – Daina Čyviene.

California Lithuanian Credit Union

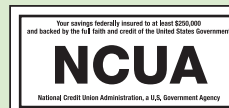
Santa Monica, CA

Savings 1.25%
IRA 1.50%

(310) 828-7095

info@clcu.org www.clcu.org

Credit Cards | Mobile Banking
International & Domestic Wires
Teen Accounts | College Savings

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@1honestlawyer.com

<http://draugokalendarius.org>

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

**V16 ŠOKIAI
IndependANCE**

2019 m. vasario mėn. 15 d.

Jaunimo centro mažojoje salėje

5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636 - 6:30 val. v. - 10 dol.

Mokomas baras

PAUL STROLIA - Gyva muzika

NEPAMIRŠKITE LIETUVIŠKOS ATRIBUTIKOS